

SSAD

Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

ISSN 2587-2621

Volume 8 Issue 2, July 2024

sisaddergi@gmail.com

Makale Türü/Article Type: Araştırma/Research

Makale Gönderim Tarihi/Received Date: 30.01.2024

Makale Kabul Tarihi/Accepted Date: 02.05.2024

DOI: 10.30692/sisad.1428728

KÜRESEL KURULUşLARIN EĞİTİM VE KÜLTÜREL KONULARLA İLGİLİ FAALİYETLERİ

The Activities of Global Organizations Related to Education and Cultural Issue

Ali YALÇIN

Dr.

ORCID ID: 0000-0001-8421-3924

aliylcnn77@gmail.com

Atıf/Citation: Ali Yalçın (2024), “Küresel Kuruluşların Eğitim ve Kültürel Konularla İlgili Faaliyetleri”, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.8, S.2 Temmuz 2024, s.231-258.

Öz: Bu araştırmada, küresel kuruluşların/örgütlerin eğitim ve kültürel konular hakkında yürüttükleri faaliyetler ve politikalar ele alınmıştır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, küresel kuruluşların/örgütlerin eğitim ve kültürel faaliyetlerine dair önemli görüşleri ve düşüncelerini ortaya koymaktır. Dolayısıyla araştırma, genellikle tekli veya ikili küresel kuruluş ekseninde yapılan literatür çalışmalarının ötesine geçerek çok eksenli uluslararası kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetlerine odaklanmıştır. İncelenen küresel kuruluşlar arasında Birleşmiş Milletler (UN), Avrupa Konseyi (CE), Avrupa Birliği (EU), Dünya Bankası (WB), İslam İşbirliği Teşkilatı (OIC), Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD), Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), Afrika Birliği (AU), Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) ve Greenpeace bulunmaktadır. Bu kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetleri, amaçları, hedefleri, politikaları ve beklentileri sistematik bir şekilde derlenerek özetlenmiştir. Bu kuruluşların seçilme gerekçeleri arasında, bölgesel ve küresel karar alma yetenekleri, farklı sosyo-ekonomik düzeyleri, üye sayıları ve konu kapsamındaki farklılıkları olarak açıklanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre küresel kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetleri mevcut literatürle uyumlu bir biçimde ele alınmış ve gelecekteki eğitim politikalarının, toplumların değişen ihtiyaçlarına ve koşullarına uygun olarak şekillenmesinin önemli olduğuna vurgu yapılmıştır. Böylece toplumlar, değişen sosyal gereksinimlere ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda küresel kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetlerini etkileyen temel konulardan birinin sürdürülebilir kalkınma olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Kuruluşlar, Küresel Örgütler, Eğitim, Kültür, Politikalar, Faaliyetler.

Abstract: This study focuses on the activities and policies of global organizations/institutions on education and cultural issues. In this context, the aim of the research is to reveal important views and opinions on the educational and cultural activities of global organizations. Therefore, the research goes beyond the literature studies that are usually conducted on the axis of single or bilateral global organizations and focuses on the educational activities of multi-axis international organizations. The global organizations examined include the United Nations (UN), Council of Europe (CE), European Union (EU), World Bank (WB), Organization of Islamic Cooperation (OIC), Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), African Union (AU), Organization of Turkic States (OST) and Greenpeace. This study systematically compiles and

summarizes the educational and cultural activities, goals, objectives, policies and expectations of the selected organizations. The reasons for selecting these organizations are explained as their regional and global decision-making capabilities, different socio-economic levels, number of members and differences in subject matter. According to the results of the study, the educational and cultural activities of global organizations are discussed in line with the existing literature and the importance of shaping future educational policies in accordance with the changing needs and conditions of societies is emphasized. Thus, societies can adapt to changing social needs and technological developments. In this process, it can be said that one of the main issues affecting the educational and cultural activities of global organizations is sustainable development.

Keywords: Global Organization, Education, Culture, Politics, Activities.

GİRİŞ

Küresel dünyada yaşanan, siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal, sağlık, teknolojik ve eğitimle ilgili gelişmeler, dünyada hem yeni kuruluşların ortaya çıkmasına neden olmuş hem de var olan kuruluşların kapsamını, etkisini ve politikalarında bazı değişikliklere sebep olmuştur. Nitekim küresel kuruluşların politikalarından biri de eğitim ve kültürel gelişmelere yönelik gerçekleştirdikleri küresel ve bölgesel faaliyetlerdir (The Council of Europe [CE], 2023a; CE, 2023b; Güllü, 2022). Öncelikli olarak bu faaliyetlerin ne olduğunu açıklamadan önce eğitim, küresel eğitim, küresel kuruluşlar/örgütler ve kültür kavramlarına yönelik tanımlayıcı bilgiler vermenin kavramsal ve teorik çerçeveyi anlaşılır hale getirmek adına yararlı olacağı düşünülmektedir.

Eğitim, bireylerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen sistemli bir süreçtir. Eğitim, genellikle okullar, üniversiteler, öğretmenler, öğrenciler ve öğrenme materyalleri gibi öğretim araçlarıyla gerçekleştirilir. Ayrıca eğitim, aynı zamanda yaşam boyu süren bir süreçtir ve kişinin deneyimleri, çevresi ve kendi bireysel nitelikleri tarafından da şekillendirilebilir (Birchler ve Michaelowa, 2013). Nitekim eğitimin temel amacı, bireylere bilgi edinme, düşünme becerilerini geliştirme, sorunlarını çözme, yeteneklerini artırma ve genel olarak kişisel gelişimlerini teşvik etme ve toplumda daha bilinçli, yetenekli ve sorumlu bireyler yetiştirmektir (Ergün, 2019).

Eğitimin gerçekleştiği alanlar çok çeşitlidir. Bu alanlar arasında temel eğitim, mesleki eğitim, yükseköğrenim, özgün becerilerin öğrenimi, sanat ve spor eğitimi gibi farklı türler bulunur. Eğitim, genellikle kurumlar, eğitimciler ve öğrenciler arasında bir iş birliği gerektirir. Eğitim aynı zamanda kültürel, toplumsal ve ekonomik etkileri olan karmaşık bir süreçtir. Dolayısıyla eğitim, bireylerin potansiyellerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olurken, toplumların ilerlemesi ve gelişmesi için de temel bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, eğitim toplumlar için büyük bir öneme sahiptir (Glewwe ve Kremer, 2006).

Küresel eğitim, genellikle uluslararası perspektife sahip bir eğitim modelini ifade eder. Küresel eğitim, öğrencilere dünya çapındaki problemlere, kültürel çeşitliliğe, küresel iş birliğine ve sürdürülebilir kalkınmaya dair bilgi ve anlayış kazandırmayı amaçlar. Bu tür eğitim, öğrencilerin küresel vatandaşlar olarak yetişmelerini sağlar ve dünya sorunlarına karşı daha duyarlı ve sorumlu olmalarını hedefler (Merryfield, 1995; Doğan, 2002; Güllü, 2022).

Mansilla ve Gardner (2007); Hogonier, (2007); Süßmuth (2007) göre küresel eğitim, bazı temel konularla ilgilidir. Bu temel bileşenlerin neler olduğunu şu başlıklar kapsamında izah etmek mümkündür:

1. Kültürel Farkındalık: Küresel eğitim, öğrencilere farklı kültürleri, değerleri ve inançları anlama ve saygı gösterme olanakları sunmaktadır. Ayrıca öğrencilerin küresel farkındalığa sahip olmasında, küresel ilişkileri anlamada ve kültürel çeşitliliği kucaklamada yardımcı olur.

2. Küresel Sorunlar ve İşbirliği: Öğrenciler, küresel ölçekteki sorunları, örneğin yoksulluk, açlık, iklim değişikliği ve insan hakları ihlallerini anlama ve çözme yollarını öğrenirler. Ayrıca uluslararası iş birliği ve diplomasi konularına da odaklanmaktadır.

3. Medya Okuryazarlığı: Küresel eğitim, öğrencilere medya okuryazarlığı becerileri kazandırır, böylece öğrenciler, bilgiye ve haberlere eleştirel bir şekilde yaklaşabilirler. Bu durum, yanıltıcı bilgilere karşı daha dirençli olmalarını sağlar.

4. Sürdürülebilir Kalkınma: Küresel eğitim, öğrencilere sürdürülebilirlik konularını anlatır ve çevresel sorunların yanı sıra toplumsal ve ekonomik sürdürülebilirliğin önemini de vurgulamaktadır.

Küresel eğitim, öğrencileri sadece kendi ülkeleri ve topluluklarıyla sınırlandırmaz. Bu yaklaşım, öğrencileri daha iyi bir dünya vatandaşı olarak yetiştirmelerini sağlar ve küresel sorunların çözümüne katkıda bulunmalarına yardımcı olur (Merryfield, 1995; Fiske, 2000; UNESCO, 2020). Küresel eğitimin önemli bir parçası olan kültür, toplumların, grupların veya bireylerin yaşam biçimi, değerleri, inançları, davranışları, gelenekleri, sanatları, dil ve diğer semboller aracılığıyla ifade edilen geniş bir kavramdır. Kültür, insanların bir arada yaşadığı toplulukların ortak bir bilgi, deneyim, anlayış ve yaşamlarıyla ilgili paylaşımı içerir. Bu nedenle kültür, insanların birbirleriyle iletişim kurmalarını ve bir toplum içinde nasıl davranmaları gerektiğini belirleyen kurallar ve normlar sistemi olduğu söylenebilir (UNESCO, 2023; OECD, 2018). Kültürün bilinen bazı temel özellikleri, şekil 1’de kültürel kartlar üzerinde açıklanmıştır:

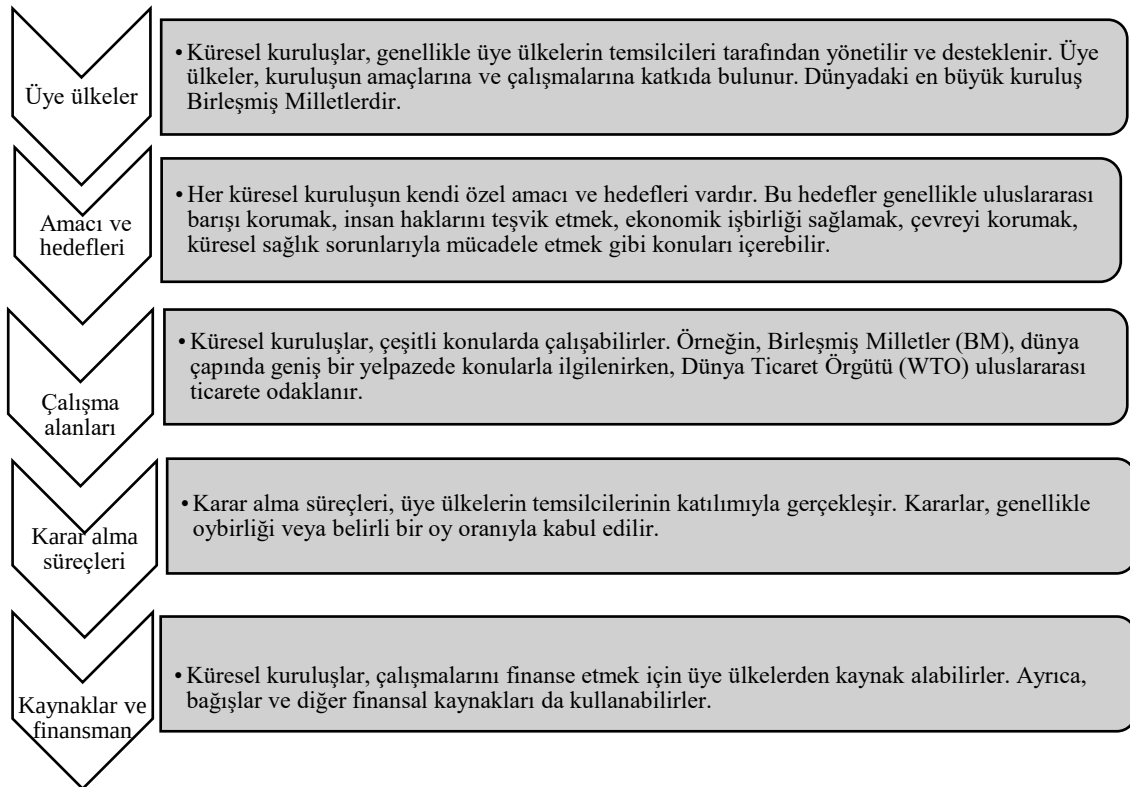
Şekil 1. Kültürün temel ortak özellikleri. UNESCO (2023) ve OECD, (2018)’ den yazar tarafından uyarlanmıştır.

Kültür, sürekli olarak değişen ve gelişen bir olaydır. Toplumlar, etkileşim içinde yeni fikirleri ve değerleri benimseyebilirler. Ayrıca, toplumlarda kültürel çeşitlilik de yaygındır, çünkü farklı toplumlar farklı kültürel özelliklere sahip olabilmektedirler. Kültür, toplumların kimliklerini ve birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduklarını büyük ölçüde şekillendiren önemli bir etken olarak kabul edilir (Halls, 1976).

Küresel kuruluşlar: Uluslararası kuruluşlar veya uluslararası örgütler olarak da adlandırılır. Küresel kuruluş, genellikle birden fazla ülkenin katılımı ve iş birliğiyle dünya çapındaki belirli bir amacı veya hedefi gerçekleştirmek için kurulan organizasyonlardır. Bu tür kuruluşlar, uluslararası düzeyde çalışır ve genellikle uluslararası ilişkiler, kalkınma, insani yardım, çevre, sağlık, eğitim, kültür, ekonomi, barış ve güvenlik gibi konulara odaklanabilirler. Küresel kuruluşlar, üye ülkeler arasında iş birliği sağlayarak, uluslararası sorunların çözümüne katkıda bulunmayı amaçlarlar. Ayrıca küresel kuruluşlar, genellikle üye ülkelerin temsilcileri tarafından

yönetilir ve küresel kuruluşlar, uluslararası iş birliği, barış, kalkınma ve insan haklarının korunması gibi hedeflere ulaşmaya çalışırlar (Bilgiç, 2021).

Dünya çapında bilinen bazı küresel kuruluşlar: Birleşmiş Milletler (The United of Nations), Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization), Dünya Bankası (Wold Banks), Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund), Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organizations) gibi önemli küresel kuruluşlar, uluslararası ilişkilerde ve küresel meselelerin çözümünde önemli bir rol oynar. Bu organizasyonlar, dünya çapında sorunları ele almak ve ülkeler arası iş birliğini teşvik etmek amacıyla kurulmuşlardır. Bu kuruluşlar, üye ülkelerin çeşitli konularda iş birliği yapmalarına olanak tanır ve uluslararası sorunların çözülmesine yardımcı olur. Küresel kuruluşlar, uluslararası ilişkilerin ve iş birliğinin temel birer aktörüdür ve dünya çapındaki sorunların ele alınmasında önemli bir rol oynarlar. Küresel kuruluşların, dünya çapında bilinen bazı ortak özellikleri vardır. Bu özellikleri şu başlıklar etrafında sınıflandırmak mümkündür:

Şekil 2. Küresel kuruluşların ortak özellikleri

Kısaca küresel kuruluşlar veya örgütler olarak bilinen bu uluslararası kuruluşların, belli bir katılımcısı, amaç ve hedefi, çalışma alanı, karar alma mekanizması ve ekonomik kaynağa sahip olduğu söylenebilir. Küresel kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetleri ve bunlarla ilgili politikaları ve öngörülerini literatür kapsamında incelenmiş ve bunun sonucunda geleceğin eğitiminin hangi konular etrafında şekilleneceği tartışılmış (UN, 2023; UNESCO, 2023; CE, 2023a; EU, 2023; OECD, 2018; WB, 2023) ve sonuç itibarıyla geleceğin eğitim politikalarını şekillendiren bazı temalar ortaya çıkmıştır.

Geleceğin eğitim politikaları, toplumların değişen ihtiyaçlarına ve teknolojik gelişmelere uygun bir şekilde sürekli olarak yenilenmektedir. Bu nedenle geleceğin eğitim politikaları birçok faktörü içerir ve her ülkenin kendi özel koşullarına göre şekillenir. Son dönemlerde, sürdürülebilirlik ve çevre bilinci konuları, gelecek nesillere yönelik eğitim politikalarında önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca kültürel çeşitlilik ve sosyal adaletin önemi göz önünde bulundurularak, eğitim politikalarının çeşitli kültürel ve sosyal bağlamlara olan duyarlılığı

artırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında genel olarak geleceğin eğitim politikalarını şekillendiren önemli temalar (Ertürk Keskin, 2008; United Nations, 2023; UNESCO, 2023; CE, 2023a; UE, 2023; OECD, 2018; WB, 2023), şunlar olabilir:

Şekil 3. Geleceğin eğitim temaları

Teknolojiye odaklanma: Eğitim sistemleri, öğrencilere dijital beceriler kazandırmak ve teknolojiyi etkili bir şekilde kullanmalarını teşvik etmek için tasarlanmaktadır. Dijital kaynaklar, çevrim içi öğrenme platformları ve eğitim teknolojileri eğitimde daha fazla yer edineceği söylenebilir.

Bireysel öğrenme: Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine daha fazla odaklanan öğrenme yöntemleri ve programların geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bireyselleştirilmiş öğrenme yazılımları, öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemelerine yardımcı olabilir.

Eğitim teknolojileri: Eğitimde teknolojinin etkili bir şekilde kullanılması, öğrencilere daha fazla kaynak ve özelleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunabilir.

Yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri: Eğitim sistemi, öğrencilere yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri kazandırmak için tasarlanmalıdır. Bu durum, öğrencilerin gelecekteki karmaşık sorunları çözmelerine yardımcı olacaktır.

Sürdürülebilirlik ve çevre eğitimi: Geleceğin eğitim politikaları, sürdürülebilirlik konularına ve çevre eğitimine daha fazla vurgu yapacağı tahmin edilmektedir. Öğrenciler, çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konularında daha fazla bilinç kazanacaklardır.

İş birlikli öğrenme: İş birlikçi öğrenme yöntemlerinin teşvik edilmesi önemli bir duruma gelebilir. Öğrenciler, grup projeleri ve iş birliği içeren aktiviteler aracılığıyla iletişim ve takım çalışması becerilerini geliştirebilir.

Yaşam boyu öğrenme: Eğitim, yaşam boyu devam eden bir süreç olarak kabul edilmektedir. Bireylerin sürekli olarak yeni beceriler öğrenmelerini ve mevcut becerilerini güncellemelerini teşvik edecek politikalar uygulanabilir.

Dijital okuryazarlık, vatandaşlık ve etik: Öğrencilere dijital dünyada etik davranışlar ve siber güvenlik konularında eğitim verilebilir. Dijital vatandaşlık konusunda bilinçli olmaları teşvik edilebilir.

Kültürel çeşitlilik ve katılım: Eğitim politikaları, kültürel çeşitliliği, sosyal ve ekonomik planlara sahip olmayı öngörür. Ayrıca öğrencilere eşit erişim ve fırsatlara sahip olmalarını sağlamak için kültürel çeşitliliğe katılımı desteklemektedir.

STEM eğitiminin Türkçesi, “Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik” eğitimidir. Geleceğin iş gücünün gereksinimlerini karşılamak için önemli bir alan olduğu düşünülmektedir. Öğrencilere STEM becerilerinin öğretilmesi ve geliştirilmesi gereklidir.

Değerler ve sosyal duyarlılık: Eğitim, öğrencilere değerler eğitimi verme ve toplumsal sorumluluk bilincini geliştirme fırsatları sunabilir.

Öğretmen eğitimi: Öğretmenlerin sürekli eğitimleri ve gelişimleri teşvik edilmelidir. Bu durum onlara yeni öğretim yöntemleri ve teknolojileri etkili bir şekilde kullanma becerileri kazandırabilir.

Küresel kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetlerden geleceğin eğitim politikalarının neler olacağı ve hangi temalar etrafında şekilleneceğine dair bazı tahminler yapılmaktadır. Nitekim küresel kuruluşlara göre geleceğin eğitim politikaları, değişen toplumsal ihtiyaçlara ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamak için esnek ve sürekli bir şekilde değişimi öngörmektedir. Ayrıca, bu politikaların toplumun çeşitli kesimlerini temsil eden paydaşların görüşlerine dayalı olarak oluşturulması önemlidir. Unutulmaması gereken önemli bir nokta, eğitim politikalarının her ülkenin benzersiz ihtiyaçlarına ve koşullarına uygun olarak şekillenmesi gerektiğidir. Ayrıca, eğitim politikalarının sürekli olarak gözden geçirilmesi ve güncellenmesinin gerekli olduğu belirtilmiştir (CE, 2023b; Bilgiç, 2021).

Bu araştırmada, küresel kuruluşların/örgütlerin eğitim ve kültürel konular hakkında yürüttükleri faaliyetler ve politikalar ele alınmıştır. İlgili literatürde genellikle tekli küresel kuruluş veya ikili küresel kuruluş ekseninde çalışıldığı görülmektedir (Yolcu, 2020; Ölçer Özünel, 2013; Terzi, 2005; Ferhat Demirbaş, 2010; Yetişir, 2022). Nitekim çok eksenli uluslararası kuruluşlar/örgütlerin eğitim faaliyetlerine yönelik çalışmaları da mevcuttur (Häfliger ve Hug, 2012; Zapp, 2019; Niemann, 2022). Bazı araştırmalarda uluslararası kuruluşların, dünya genelinde eğitim ve kültürel politikalarla yön verdiği belirtilmiştir (Dale, 2000; Resnik, 2006; Singh, 2010). Özellikle ilgili literatürde uluslararası kuruluşlar, eğitim ve kültürel konularda ulusal ve bölgesel karar mercilerine görüş ve öneriler yaparak bu konularla ilgili raporlar hazırlamakta ve politik mercilerin karar almasına etki ettiği ifade edilmiştir (Bhagat, Triandis, & McDevitt, 2012; Heyneman, 2003; Calma, Suder, & Kenworthy, 2024; Abdullaev, & Odilova, 2024; Paturochman, Ramli, Ridwan, Nasution, & Arifudin, 2024). Bir diğer araştırmada uluslararası kuruluşlar, ulusal politikaların oluşmasında olumlu yansımaları olduğu ifade edilerek eğitim faaliyetlerinin gelişmesine ve çokkültürlü bir toplumun oluşmasına ve bütünleşmesine katkı sağlayabileceği belirtilmiştir (McNeely, 1995). Bu açıklamalardan anlaşıldığı üzere bu araştırma konusu, küresel düzeyde eğitim ve kültür politikalarının etkilerini anlamak, uluslararası iş birliğini teşvik etmek, eşitsizlikleri azaltmak, kültürel çeşitliliği korumak ve gelecek nesiller için sürdürülebilir bir eğitim ve kültürel miras bırakmak açısından önemli olduğu söylenebilir. Dolayısıyla küresel örgütlerin eğitim ve kültür alanındaki faaliyetlerinin incelenmesi, bu örgütlerin kültürel ve eğitim politikalarını anlamak için önemlidir. Bu politikalar, uluslararası toplumun kültürel ve eğitimsel gelişimine katkıda bulunabilir veya bu gelişimi engelleyebilir. Ayrıca küresel kuruluşların/örgütlerin kültürel ve

eğitimsel politikaları, genel olarak değerlendirilerek politika yapıcılarının karar alma süreçlerine bilgi sağlayabilir. Bu şekilde, daha etkili ve kapsayıcı politikaların oluşturulmasına katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Bu açıklamalar doğrultusunda araştırmanın amacı, küresel kuruluşlar/örgütlerin eğitim ve kültürel faaliyetlerle ilgili görüşleri, amaçları, hedefleri, beklentileri, politikaları derlenerek özetlenmiş, sonuçlanmış ve ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Bu açıklamalardan yola çıkılarak küresel kuruluşların/örgütlerin geleceğin eğitim ve kültürel politikaları hakkındaki görüşleri, kültür ve eğitim teması etrafında bir araya getirilerek sunulmuştur.

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan literatür tarama modeli kullanılmıştır. Literatür tarama modelleri, araştırmacılara belirli bir konu üzerindeki mevcut bilgiye hızlı ve etkili bir şekilde erişmelerine yardımcı olmaktadır. Bu modeller, araştırmanın kapsamını belirleme, ilgili çalışmaları tanımlama ve mevcut boşlukları belirleme konularında araştırmacılara rehberlik etmektedir. Literatür tarama modeli, araştırmacının belirli bir konu veya alanla ilgili mevcut literatürü nasıl taradığını, hangi kaynakları incelediğini ve hangi kriterlere göre seçim yaptığı üzerine odaklanmaktadır. Bu model, araştırmacının seçtiği yöntemleri ve adımları içermektedir ve genellikle sistematik bir şekilde bilgi toplamak için tasarlanmıştır (Fink, 2019).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanma süreci bizzat araştırmacı tarafından 01.12.2023-01.01.2024 tarihleri arasında küresel kuruluşların çevrim içi sitesinde bulunan son güncel dokümanlardan ve bilgilerden elde edilmiştir. Dolayısıyla bu araştırmaya dahil edilen küresel kuruluşlar/örgütler şunlardır:

1-) Avrupa Konseyi (CE) 2-) Avrupa Birliği (EU) 3-) Birleşmiş Milletler (UN-UNESCO) 4-) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) 5-) Greenpeace 6-) Dünya Bankası (WB) 7-) Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), 8-) İslam İşbirliği Teşkilatı (IOC) 9-) Afrika Birliği (African Union-AU), 10-) Türk Devletleri Teşkilatı (TDT), isimli uluslararası kuruluşların eğitim ve kültürel konular hakkındaki faaliyetleri, son güncel gelişmeler ışığında incelenmiştir. Bu kuruluşların seçilme gerekçeleri içerisinde, bölgesel ve küresel konularda kararlar almaları, eğitim ve kültürel olarak farklı bölgelerde kurularak farklı görüş ve düşüncelere sahip olmaları, kuruluşların sosyo-ekonomik düzeylerinin farklı olması, üye sayısının farklılığı, araştırma konusunun kapsam sınırlılığı gibi faktörler sebebiyle bu kuruluşların seçilmesinde etkili olmuştur.

Bu araştırmanın analiz süreci, dokümanlar yoluyla elde edilen bilgiler, betimleyici bir teknikle analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Bu süreç, ilgili araştırmacı tarafından sistemli bir şekilde yürütülmüştür. Özellikle küresel örgütlerin/kuruluşların çevrim içi sitesinde yer alan bilgilerin kültür ve eğitim konularını kapsayıp kapsamadığını teyit etmek, araştırma konusuyla literatür arasında iç tutarlılığı sağlamak, araştırmanın inandırıcılığını desteklemek adına uzman görüşü alınmıştır. Dolayısıyla iki alan uzmanına ilgili kuruluşların çevrim içi sitelerinde mevcut olan kültürel ve eğitim konuları danışılmış ve onların kontrolleri sonucunda eksik olan bazı konular, ilgili kuruluşların sitesinde tekrar kontrol edilerek üzerinde tartışılmış ve bilgiler üzerinde uzlaşma sağlandıktan sonra bulgular kısmına eklenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde literatür doğrultusunda yapılan analizler neticesinde bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Avrupa Konseyi (The Council of Europe)

Avrupa Konseyi'nin temeli 1949 yılında atılmıştır. 1950'de Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ve 1957'de Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kurularak Avrupa'nın inşaa sürecini başlatan bir gelişme dönemidir. Özellikle iki dünya savaşının yıkıcı etkisini ortadan kaldırmak ve müreffeh bir Avrupa kültürünü yaşatmak için insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü değerlerine dayanan bir Avrupa oluşturmaktır. Kısaca AK, Avrupa kıtasının en önde gelen insan hakları savunan organizasyonudur. Ayrıca AB'nin tüm üyelerinin dâhil olduğu 46 üye devletten oluşmaktadır. Tüm AK'e üye devletleri insan haklarını, demokratik değerleri ve hukukun üstünlüğünü korumaya dair hazırlanmış olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine uymakla yükümlüdür (CE, 2024).

Eğitim Politikası

Avrupa Konseyi, üye ülkelerin eğitim politikalarını koordine etmek ve iş birliği yapmak amacıyla bazı eğitim politikaları geliştirmiştir. Bu politikalar, demokratik değerlere, insan haklarına ve Avrupa'da eğitim kalitesinin artırılmasına odaklanmaktadır. AK'nin eğitim politikaları şu konu başlıklarında izah etmek mümkündür (CE, 2023a).

Avrupa'da eğitim alanında ortaklık: AK'e üye ülkeler arasında eğitim alanında iş birliğini önermektedir. Bu iş birliği içerisinde en iyi uygulamaların paylaşılması, eğitim sistemlerinin karşılaştırılması ve eğitim politikalarının geliştirilmesini kapsamaktadır (CE, 2023b).

Eğitim, insan hakları, demokrasi: AK, eğitimin demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü değerleriyle uyumlu olmasını hedeflemektedir. Eğitimin, demokratik vatandaşların yetişmesine katkı sağlaması gerektiği ifade edilmiştir. AK'e eğitimde insan haklarının korunması ve ayrımcılığın önlenmesi için politika ve rehberlikler sunmaktadır (CE, 2023b).

Çokdillilik ve dil öğrenimi: AK, çokdilliliği teşvik eder ve dil öğrenimini önemsemektedir. Avrupa'da birden fazla dilin öğrenilmesi ve kullanılmasını desteklemektedir (CE, 2023b).

Yükseköğretim ve araştırma: Yükseköğretim alanında kaliteyi artırmayı ve işbirliğini teşvik eden politikalar geliştirmektedir. Bologna süreci gibi girişimler, Avrupa'daki yükseköğretim alanında uyumlu bir yaklaşımı destekleyerek bu tarz faaliyetlerin etkili bir şekilde yürütülmesine öncülük etmektedir (CE, 2023a).

Eğitimde kalite güvencesi: AK, eğitim kurumlarında kaliteyi artırmak için çeşitli kalite güvence mekanizmalarını destekler (CE, 2023a).

AK'nin eğitim politikaları, üye ülkelerin eğitim sistemlerini iyileştirmeye ve eğitimin demokrasi, insan hakları, inovasyon ve kültürel çeşitlilik ile uyumlu olmasını sağlamaya yöneliktir. Bu politikalar, Avrupa'daki eğitim alanında iş birliğini ve koordinasyonu sağlamaktadır ve üye ülkelerin eğitim alanında ortak amaçlara ulaşmasına yardımcı olmaktadır. AK'e Avrupa'daki üye ülkeler arasında işbirliği yapmayı teşvik eden bir organizasyondur, ancak AB ile karıştırılmamalıdır (CE, 2023a).

AK'nin eğitim politikaları, konseye üye olan her bir ülke, kendi eğitim sistemini geliştirmekte ve AK'e ile iş birliği yapmaktadır. 2006 yılında "*Avrupa Eğitim Alanında Temel Haklar Bildirgesi*" ismiyle Avrupa'daki eğitim alanında temel hakları ve prensipleri korumak amacıyla bu bildirgeyi yayınlamıştır. Bildirge, eğitimde insan haklarına ve demokratik değerlere saygıyı amaçlamaktadır. Bu faaliyetler, AK'nin eğitim politikalarını uygulamak ve üye ülkeler arasında iş birliğini teşvik etmek için yürütülen çeşitli projelerinden sadece birkaç örnektir. AK'e eğitim alanındaki çalışmalarını düzenli olarak günceller ve çeşitli paydaşlarla işbirliği yapar (CE, 2023a).

Kültürel Politikası

AK'e Avrupa ülkelerine yönelik bir bakış açısına sahip, Avrupa'nın çeşitli bölgelerinden gelen kültürleri kapsayan 'Avrupa Kültür Sözleşmesi'ni oluşturarak, Avrupa kültürlerini tanımlayan

yasal bir uygulama başlatmıştır. Faaliyetleri içerisinde ‘Hükümetlerarası Proje’ (2010-2014), çeşitli kültürleri ve kimlikleri bir araya getiren son dönemdeki Avrupa iş birliği ve inşaa süreci, kültürlerarası diyalog, Avrupa miras günleri isimli projeler, AK ve paydaşları aracılığıyla uygulamaya geçildi (CE, 2023a).

AK’e kültürel çerçevede sunduğu kültürel politikaları içerisinde, kültürel mirasta AB yeterlilikleri, toplum için miras (2005 yılında Faro Sözleşmesi), kültürel miras uzman grubu, Yeni Avrupa kültür gündemi (sosyal, ekonomik ve dış boyutlar), AK’e kültür politikasının stratejik çerçevesini özetleyen konu başlıklarıdır. Son dönemlerde AK’e 21. Yüzyıl için Avrupa miras stratejisini geliştirerek ortak ve birleştirici bir yaklaşımla uygulamaya geçmeyi amaçlamıştır (CE, 2023a).

AK’e üye devletleriyle iş birliği içinde, politika yapıcılara, önde gelen araştırmacılara, uygulayıcılara ve sivil topluma, deneyim ve uygulama paylaşımı için çok paydaşlı bir platform sunarak kendisini bu tür politikaları geliştirmeye adanmıştır. Platform etkinlikleri, dijital çağda vatandaşlar için demokrasi ve insan haklarını güvence altına almaya yönelik politika yönlendirmeleri ve AK yönergeleri hakkında bilgiler üretmektedir. Şubat 2016’da AK’e vatandaşların interneti hakkında tavsiye kararı yayımlandı. Bu tavsiyenin odak noktası (1) kültürel kurumların modernizasyonu; (2) dijital kültüre erişim, bu kültürün yaratılması ve yönetimi için çoklu okuryazarlık becerileri eğitiminin teşvik edilmesidir (CE, 2023c).

AK’nin kültür, okuryazarlık ve demokrasi için büyük veri tavsiye kararı 2017 sonbaharında kabul edildi. Bu tavsiye, özellikle herkesin dijital çağda kendi hakkında karar verme becerilerinin geliştirerek kültürel adaptasyonu hızlandırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca AK, Avrupa’nın kültür politikaları, istatistikler ve eğilimleri hakkında derinlemesine bilgi içeren çevrim içi bir veri tabanı oluşturarak kültürel çalışmaların bilimsel temelde yürütülmesini sağladı (CE, 2023a). Bu açıklamalardan anlaşıldığı gibi AK’nin gözleminde kültür, küresel kültürel standardizasyon ve homojenleşme ihtimaline karşı vatandaşlarda aktif katılımı ve yaratıcılığı ve dolayısıyla üretimdeki çeşitliliği temsil etmeyi amaçlamıştır. AK’e göre kültür, bilgi toplumu hakkındaki diyalogun bir parçası olması gerektiği ifade edilmiş ve ayrıca kültürel gelişimin, demokratik hak ve özgürlükler çerçevesinde olması gerektiği belirtilmiştir (CE, 2023a).

Avrupa Birliği (European Union)

Avrupa Birliği (AB), çok uluslu yapısıyla küresel bir oluşumdur. Bu birliğin temeli 1 Ocak 1958 Roma Antlaşmasına dayansa da 1993 yılında Maastricht antlaşması ile AB ismini almıştır. AB, yirmi yedi üye ülkeden oluşan ve toprakları büyük ölçüde Avrupa kıtasında bulunan siyasi ve ekonomik bir örgütlenmedir. Ayrıca eğitim ve kültürel alanlarda faaliyetler düzenleyerek bu alanda politikalar belirleyerek uygulamaktadır. Özellikle Avrupa’nın kültürel mirasına yönelik değerleri korumak için eğitimin niteliğine ve dijitalleşmeye önem vermektedir (EU, 2023).

Eğitim Politikası

AB, eğitim alanında önemli bazı faaliyetler yürütmektedir. AB’nin eğitim faaliyetleri, Avrupa’daki eğitim sistemlerini güçlendirmeyi, eğitimde iş birliğini artırmayı ve gençlerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin hareketliliğini teşvik etmeyi amaçlar. AB’nin eğitimle ilgili ana faaliyetlerinden birincisi, Erasmus programıdır. AB’nin en önemli eğitim programlarından biri olan Erasmus programı, öğrenci, öğretmen ve gençlik hareketliliğini desteklemektedir. Bu program, Avrupa’daki öğrencilere ve öğretmenlere farklı ülkelerde öğrenme ve öğretme deneyimleri kazandırmaktadır. Faaliyetlerden ikincisi, eğitim ve öğrenim kalitesidir. AB, üye ülkelerin eğitim sistemlerini iyileştirmeye katkı sağlar. Ayrıca eğitim kalitesi ve etkililiğini artırmak amacıyla projeler ve programların gelişimini desteklemektedir. Faaliyetlerden üçüncüsü, dijital eğitimidir. AB, dijital becerilerin geliştirilmesini ve dijital teknolojinin eğitimde

kullanılmasını önermektedir (Yetişir, 2022; EU, 2023). Son dönemlerde özellikle dijital okuryazarlık ve dijital öğrenme konularında projeleri desteklemektedir. AB'nin eğitimle ilgili dördüncü faaliyeti, kültürel ve dil eğitimidir. AB, çokdillilik ve kültürel çeşitliliği önermektedir. Ayrıca dil öğrenimi, kültürel anlayış ve işbirliği programlarına destek verdiği de görülmektedir. AB'nin eğitimle ilgili beşinci faaliyeti, mesleki eğitim ve beceri geliştirmedir. AB, mesleki eğitim ve yetenek geliştirme programları sunmaktadır. Bireylere, işgücü piyasasına uyumlu beceriler kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitimle ilgili altıncı faaliyeti, kız çocuklarının eğitimidir. AB, kız çocuklarının eğitimine özel önem verir ve kız çocuklarının okula devamını sağlamaya yönelik projeleri desteklediği görülmektedir. Ayrıca gençlerin uluslararası alanda deneyim kazanmasını sağlamak amacıyla öğrenci ve gençlik değişim programlarını gerçekleştirmektedir. AB'nin eğitimle ilgili yedinci faaliyeti, eğitim istatistikleri ve değerlendirme faaliyetleridir. AB, eğitim sistemlerini izlemek için istatistikler toplar ve değerlendirme yapar. Böylece politikacılara ve karar vericilere rehberlik etmek için yardımcı olur (Terzi, 2005; EU, 2023). Eğitim faaliyetlerden sekizincisi de eğitim ve iş dünyası iş birliğini gerçekleştirmesidir. AB, iş dünyası ile eğitim kurumları arasındaki iş birliğini artırmak adına gençlere staj imkânları sağlamaktadır. AB'nin eğitimle ilgili dokuzuncu faaliyeti, Bologna Sürecidir. AB, Avrupa'da yükseköğretim sistemlerinin uyumlu ve karşılaştırılabilir olmasına yardımcı olur. Bu süreç, Avrupa ülkeleri arasında öğrenci ve akademik personel hareketliliğini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. AB'nin eğitimle ilgili faaliyetlerden onuncusu, Avrupa Sosyal Fonu (ESF)'dur. Kısaca İngilizce ismiyle ESF, işgücü piyasası becerilerini geliştirmeyi ve işsizliği azaltmayı hedefleyen eğitim ve mesleki eğitim projelerini finanse etmektedir. AB'nin eğitimle ilgili faaliyetlerinin ve politikalarının oluşmasına katkı sağlayan ve Avrupa Komisyonu Eğitim, Gençlik, Spor ve Kültür Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen Avrupa Eğitim Alanı (The European Education Area), daha dayanıklı ve kapsayıcı ulusal eğitim ve öğretim sistemleri oluşturmak için AB üye devletleri arasındaki iş birliğini teşvik etmektedir. AB'nin araştırma ve inovasyon için temel finansman programı olan Horizon Europe'un (2021-2027) bir parçası olan Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) programı, doktora eğitimi ve araştırmacıların doktora sonrası eğitimi için AB'nin en önemli finansman programlarından biridir (EU, 2023). AB'nin eğitimle ilgili en son faaliyetlerinden olan ve günümüzde bile öğretim programlarını şekillendiren "Avrupa eğitim alanında temel yeterlilikler çerçevesi" oluşturmalarıdır (Milli Eğitim Bakanlığı, [MEB], 2023). AB, temel yeterlilikleri (matematik, okuma, bilim, dijital okuryazarlık, vb.) geliştirmeyi hedefleyen bir çerçeve oluşturur ve okullarda bu becerilerin uygulanmasını ve geliştirilmesini amaçlamaktadır.

AB'nin uygulanan eğitim programları içerisinde, Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA), Comett, Erasmus, Lingua, Youth Programı, Force ve Eurotecnet, Petra, Tempus, European Training Foundation (ETF), Jean Monnet Eylemi, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Minerva, Comenius, Sokrates, Erasmus Mundus, Hayat boyu öğrenme programları yer alır (EU, 2023). Kısaca AB'nin eğitim faaliyetleri, Avrupa'daki eğitim sistemlerinin güçlendirilmesi, öğrencilerin ve öğretmenlerin uluslararası deneyim kazanmaları ve eğitimde kalitenin artırılmasını hedefler. AB Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu, bu alandaki politika oluşturucu ve uygulayıcı rolü ile ön plandadır (EU, 2023).

Kültürel Politikası

AB kültürel faaliyetler konusunda çeşitli programlar ve etkinlikler yürütmektedir. AB, kültürel çeşitliliği teşvik etmeyi, sanat ve kültürel mirası korumayı, kültür endüstrilerini desteklemeyi ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamasını amaçlar. Özellikle AB Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu, kültürel politikalar konusunda bazı çalışmaları mevcuttur. Avrupa ülkeleri arasında kültürel çeşitliliği desteklemek, sanat ve kültürel mirası korumak, kültürel diyalogu teşvik etmek ve sanatsal ifadeyi desteklemek amacıyla gerçekleştirilir. Son dönemlerde yeni Avrupa kültür gündeminin tam olarak uygulanmasını sağlamak ve yaratıcı endüstrileri ve yaratıcı Avrupa programının uygulanmasını desteklemektedir. Bunun içerisinde inovasyon, araştırma, eğitim ve gençlik faaliyetleri de yer almaktadır (EU, 2023).

Avrupa Komisyonu'nun kültürden sorumlu dairesi "Eğitim, Gençlik, Spor ve Kültür Genel Müdürlüğü" kültürel miras dâhil olmak üzere kültürel ve yaratıcı sektörleri kapsayan ve bu alanda faaliyet yürüten AB düzeyindeki etkinlikleri desteklemektedir. Ayrıca toplanan verilere ve kanıtlara dayalı politikalar geliştirir ve AB'nin kültür programı olan "Yaratıcı Avrupa Programı'nı" yönetir. AB Komisyonu, 2018 yılında Avrupa'da birlik düzeyinde, Avrupa kültürel miras yılı olarak kabul edilmiş ve Avrupa'nın kültürel mirası, ortak bir hatırlama, anlayış, kimlik, diyalog, uyum ve yaratıcılık kaynağı olduğu ifade edilmiştir. Geçmişten günümüze gelen bu kültürel miras unsurları içerisinde, somut kültürel miras (kaleler, müzeler, sanat eserleri), somut olmayan kültürel miras (şarkılar, gelenekler vb.) ve dijital kültürel miras (doğuştan dijital ve dijitalleştirilmiş) öğeleri olmak üzere üç bileşene ayrılmıştır (EU, 2023).

AB Komisyonu, kültürel işbirliğini ve kültürel mirasın korunmasını teşvik etmek amacıyla bazı faaliyetler yürütmektedir. Buna göre AB Komisyonu, kültürel çeşitliliği koruma ve teşvik etme, kültürel işbirliğini artırma ve kültürel mirasın korunmasını amaçlayan çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bu kültürel faaliyetler, Avrupa Konseyi'nin çalışmalarının önemli bir parçasını oluşturur. AB Komisyonu tarafından yürütülen kültürel faaliyetlere dair bazı örnekler: Avrupa kültürel miras günleri, kültürel diplomasi ve diyalog, Avrupa kültürel anıtların korunması, kültürel ve sanatsal eğitim, kültürel çeşitlilik ve ifade özgürlüğü, kültürel rotalar ve miras yolları, kültürel işbirliği projeleri isimli faaliyetler sadece bazılarıdır. Sonuç olarak AB'nin kültürel faaliyetleri, Avrupa'nın kültürel zenginliğini vurgular ve üye ülkeler arasında kültürel işbirliğini desteklemektedir. Bu tür faaliyetler, kültürel çeşitliliğin korunması, anlaşılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkıda bulunur (EU, 2023).

Birleşmiş Milletler (The United of Nations)

Birleşmiş Milletlere bağlı uluslararası önemli bir kuruluş olan "Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü" UNESCO'nun eğitim ve kültürel faaliyet politikaları bu araştırma kapsamında derlenmiştir.

UNESCO Eğitim Politikası

UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü), eğitim alanında bazı faaliyetler yürüten ve uluslararası düzeyde eğitim politikalarını harekete geçiren önemli bir Birleşmiş Milletler ajansıdır. UNESCO'nun eğitim faaliyetlerinin ana hedefi, eğitimin herkes için daha erişilebilir, kaliteli ve sürdürülebilir hale gelmesini sağlamaktır. UNESCO'nun eğitim faaliyetleri nelerdir? sorusuna yanıt bulmak amacıyla şöyle örnek başlıklar etrafında sıralamak mümkündür.

Küresel eğitim hedefleri: UNESCO, küresel düzeyde eğitim hedeflerinin belirlenmesine ve takip edilmesine yardımcı olur. Özellikle Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) çerçevesinde eğitim hedeflerini tanımlar ve bu hedeflere ulaşmak için dünya genelinde politika oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. UNESCO'nun "Küresel Vatandaşlık Eğitimi (GCED)", "Eğitim 2030 Gündemi" "UNESCO-AB Projesi", "Yaşayan Mirasla Öğretme ve Öğrenme" faaliyetleri kapsamında öğretmenlere yönelik bazı kaynak ve rehberlik materyali üreterek eğitim faaliyetlerini desteklemektedir. UNESCO son dönemde dünya çapında "Yaratıcı Şehirler Ağı (UCCN) ve Küresel Öğrenen Şehirler Ağı (GNLC)" gibi UNESCO şehir ağları kurarak özellikle savunmasız nüfuslar temel alınarak, mesleki eğitimi destekleyerek beceri geliştirme ve iş yaratmayı teşvik etme yollarını denedi. UNESCO, dünya genelinde okuryazarlık oranlarını artırmak için programlar yürütür. Özellikle kadınlar ve kız çocukları arasındaki okuryazarlık farklarını azaltmaya yönelik çalışmalar yapar. UNESCO, kültürel çeşitliliğin korunması ve eğitimde kullanılmasını amaçlamaktadır. Ayrıca UNESCO, kültürel mirasın korunması ve paylaşılmasında eğitimin önemli bir rol oynadığına inanmaktadır. UNESCO, dünya genelindeki sığınmacılar ve mülteciler için eğitim programları geliştirir ve bu grupların eğitime erişimini kolaylaştırmayı hedefler. Son dönemlerde UNESCO tarafından Bilgi ve İletişim Teknolojilerini (BİT) eğitimde kullanımını artırmaktadır ve bununla bireylerin dijital

okuryazarlığını artırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca UNESCO, yapmış olduğu eğitim faaliyetlerini düzenli olarak "Dünya Eğitim Raporları" adıyla yayınlar. Bu raporlar, küresel eğitim trendleri, sorunları ve başarıları analiz eder. Bu raporlar, eğitimde ilerlemeyi ölçmek ve politika yapıcılara rehberlik etmek için önemlidir (UNESCO, 2024).

UNESCO, kaliteli eğitimi güçlendirmek ve eğitim sistemlerinin öğrencilerin bilgi, beceri, tutum, değer ve davranışlarla donatmasını sağlamak için kültür ve eğitime disiplinler arası ve sektörler arası bir yaklaşımla öncülük etmektedir. Bu yaklaşım, dört çalışma ekseninde yapılandırılmıştır: öğrenme içeriklerini ve yaklaşımlarını kültür yoluyla zenginleştirmek; insan haklarına dayalı olarak kültürel çeşitliliğe saygıyı teşvik etmek; sürdürülebilir kalkınma perspektiflerini genişletmek ve uyum sağlama becerilerini kullanmak ve güçlendirmek. Bu değişimleri yönlendirmek ve kapsayıcı, barışçıl ve sürdürülebilir toplumları şekillendirmek için yeni kapasite ve becerilere ihtiyaç olduğunu her zaman dile getirmektedir. UNESCO'nun eğitim faaliyetleri, küresel düzeyde eğitim standartlarının yükseltilmesine, eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesine ve küresel eğitim alanında iş birliğinin teşvik edilmesine katkıda bulunur.

UNESCO Kültürel Politikası

UNESCO, kültür ve eğitim alanlarına yönelik birçok faaliyet ve politika yürütmektedir. Bu politikaların oluşmasında ve gelişmesinde en önemli faktör dönemin yaşanan olayları ve gelişmeleri ışığında olmaktadır. Nitekim "Kapsayıcı ve sürdürülebilir kalkınma için stratejik bir yatırım" başlığıyla kültür ve eğitim ile ilgili çalışmalarına kısa bir özet sunmuştur. UNESCO'ya göre kültürel gelişmelere etki eden ve kültürel eğitim politikalarının oluşmasında bazı faktörler etkilidir. UNESCO'ya göre küreselleşme, günümüz toplumları giderek daha fazla birbirine bağlı ve birbirine bağımlı hale getirmektedir. Çünkü küreselleşme, kentleşme ve göç yoluyla kültürel çeşitliliği, toplumlarımızın temel bir bileşeni haline getirmekte ve yaratıcılık, yenilikçilik ve kültürler arası etkileşim için geniş fırsatlar yaratmaktadır. Aynı zamanda, küresel manzara giderek daha karmaşık, belirsiz ve istikrarsız hale geliyor; bu durum beraberinde bölünmeleri, gerilimleri ve çatışmaları şiddetlendirmekte; sosyal ve ekonomik eşitsizlikleri artırarak kültürel gelişmelere de etki etmektedir. Bununla birlikte, göç ve hızlanan iklim değişikliğinin getirdiği küresel zorluklar, dünyanın bazı yerlerinde hem ülkeler arasında hem de ülke içinde barış ve istikrarı daha da tehlikeye atıyor. Son zamanlarda dijital dönüşüm iş, öğrenme, diyalog ve yaratıcı ifade için yeni fırsatlar ortaya çıkarttı. Ancak pek çok kişi bunun faydalarından yararlanamıyor. Pek çok ülke, teknolojik gelişmelerin hızına ve yayılmasına ayak uydurmakta zorlanırken, dijital iletişim, yapay zekâ ve biyoteknolojide ciddi etik ve yönetim kaygılarını ana akım söylemin içine taşımaktadır. Dünya, giderek daha fazla birbirine bağlanırken, eşitsizlik ve yoksulluk barışı ve sürdürülebilirliği tehdit ediyor. Bu zorluklar, eğitim sistemlerindeki ve insani beceri setlerindeki yetersiz ve toplumsal ihtiyaçlara uygun olmayan eksiklikleri ortaya çıkardı. Benzer şekilde, eğitim sistemlerinin de uyum sağlama, çeviklik, kapsayıcılık, sosyal sorumluluk ve küresel vatandaşlığı geliştirmek için önemli beceri ve yeterlilikler oluşturması gerektiği ifade edilmektedir. Bu açıklamalardan anlaşıldığı üzere UNESCO'nun kültürel gelişmelere yönelik faaliyetleri küresel ve kapsayıcı sorunlar üzerine teorik ve kavramsal çerçevede inşa edildiği görülmektedir (UNESCO, 2024).

UNESCO, kültürün eğitim faaliyetlerini zenginleştirdiğini, kültürel çeşitliliğe yeni bir renk kattığını belirtmiştir. Ayrıca kültürel mirasın gelişmesine katkılar sunmak amacıyla küresel çapta Dünya Kültürel Miras projelerini yürütmektedir. Özellikle somut olan ve somut olmayan kültürel miras unsurlarını sınıflandırarak dijital ortamda kültürel miras listesini oluşturmuştur. UNESCO, sürdürülebilir bir dünya için kültürel mirası, kültürel çeşitliliği ve kültürel eğitim faaliyetlerini desteklemektedir. Bu sebeple UNESCO, kültür alanındaki normatif çerçevesini inşa etmek için UNESCO tarafından 2001 tarihinde "Kültürel Çeşitlilik Evrensel Bildirgesi" dil çeşitliliğini ve dijital teknolojilere erişimi teşvik etmekte ve kültürel kimliğe saygılı eğitimin kültürel hakların garantisi olduğunu belirtmektedir.

UNESCO'nun kültür ve kültürel miras ile ilgili çalışmalarından biri de gençlere miras eğitimi vererek kültürel mirası korumaları ve geleceğe taşımalarını amaçlamaktadır. Özellikle 2003 yılında “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi” bağlamında koruma stratejilerinin ayrılmaz bir parçası haline geldi. UNESCO, yakın zamanda dünyanın dört bir yanından araçlara, kaynaklara ve vaka çalışmalarına açık erişim platformu sağlayan, yaşayan miras ve eğitim üzerine çevrim içi bir Clearinghouse'u başlatarak bu alandaki katılımını artırdı. 2005 tarihli “Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi'ni” imzalayarak uyguladı. UNESCO'nun “2015 Tavsiye Kararı'na” göre müzelerin ve koleksiyonların korunması, tanıtılması, çeşitliliği ve toplumdaki rolleri ile birlikte müzelerin eğitim politikasının geliştirilmesindeki rolüne de vurgulamalar yapıldı. Bu kararlar ülkelere, kültür ve eğitimin, insan haklarının, kalkınmanın ve barışın ilerlemesine doğrudan katkıda bulunmasına yönelik bir çağrıdır. Son olarak UNESCO'ya göre kültür, eğitimin kalitesini arttırdığına ve öğrenme çıktılarına kolaylaştırdığına, farklı öğrenme ihtiyaçlarını ve yaklaşımlarını karşılamaya yönelik bir yol sunduğuna dair çok sayıda kanıt sunmaktadır. Ayrıca UNESCO'ya göre kültür, yalnızca bağlam yaratmakla kalmaz, anlamı ve ilgiyi artırır, aynı zamanda akademik sonuçları, eleştirel düşünme becerilerini ve öğrenme motivasyonunu da geliştirdiğini açıklamıştır (UNESCO, 2024).

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

OECD, 1947-1960 yılları arasında faaliyet gösteren Avrupa İktisadî İşbirliği Teşkilâtı (OEEC)'nin yerini alan bir uluslararası kuruluştur. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Marshall Planı kapsamında ABD'nin sağladığı yardımları yönlendirmek ve Batı Avrupa ekonomilerini onarmak amacıyla kurulan OEEC, zamanla görevini tamamlamıştır. 1960'larda, Batı Avrupa'nın ekonomik iyileşmesi büyük ölçüde gerçekleşmiş olduğundan, 30 Eylül 1961 yılında imzalanan Paris Sözleşmesi ile yeni işbirliği alanlarına odaklanan OECD resmen faaliyete geçmiştir. Bu tarih itibarıyla OECD'nin misyonu genişleyerek, ekonomik işbirliği yanında eğitim, çevre, istihdam gibi alanları da içine almıştır. OECD'nin temel amacı, üye ve ortak ülkeler arasında ekonomik işbirliğini güçlendirmek, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi desteklemek, istikrarlı bir dünya ekonomik sistemi oluşturmak ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Politika analizi, veri toplama ve paylaşma, en iyi uygulamaların belirlenmesi gibi faaliyetlerle ülkeler arasında bilgi alışverişini desteklemektedir (OECD, 2023).

Eğitim Politikası

OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), her ne kadar ekonomik ve kalkınma alanında faaliyet yürüten bir kuruluş olsa da eğitim konusunda da araştırmalar yapmak, analiz etmek, politikalar geliştirmek ve bilgi paylaşma faaliyetlerini de yürüten uluslararası bir kuruluştur. OECD'nin eğitim faaliyetleri, üye ve ortak ülkelerin eğitim sistemlerini incelemeyi, karşılaştırmayı ve iyileştirmeyi amaçlamaktadır. OECD'nin eğitimle ilgili başlıca faaliyetlerinden biri de PISA (Programme for International Student Assessment) denilen “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme” sistemidir. OECD, öğrencilerin matematik, fen bilimleri ve okuma becerilerini uluslararası düzeyde karşılaştırmak için PISA adlı programı kullanır. PISA, ülkelerin eğitim sistemlerini değerlendirmelerine ve kendi eğitim politikalarını geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (OECD, 2023). OECD'nin eğitimle ilgili çalışmalarından biri de eğitim politikaları ve veri analizini gerçekleştirmesidir. Özellikle üye ve ortak ülkelerin eğitim politikalarını analiz eder ve bu konuda veri sağlar. Bu analizler, eğitim sistemlerinin etkinliğini artırmak ve politika geliştirmek için kullanılır. OECD, yükseköğretim politikalarını ve performansını değerlendirmek amacıyla çeşitli araştırmalar yapar. Özellikle yükseköğretimde erişilebilirlik, kalite ve finansman gibi konuları ele alarak yükseköğretimde politikaların geliştirilmesine katkı sunmaktadır. OECD'nin eğitimle ilgili yaptığı analizlerden birisi de yetişkinlerin ömür boyu öğrenme ve mesleki beceri geliştirme fırsatlarına erişimini ve etkinliğini analiz etmesidir. Yetişkin eğitimi politikalarını ve uygulamalarını inceleyerek bu alanda iyileştirmeler yapılmasını önermektedir. OECD her yıl üye ülkelerle ilgili eğitim

istatistikleri ve göstergeleri yayınlayarak üye ülkelerin eğitim sistemlerinin performansını değerlendirmek ve karşılaştırmak için kullanmaktadır (OECD, 2023). Mevcut ve gelecekteki eğitim trendlerini inceleyerek, üye ülkelerin geleceğe yönelik hazırlık yapımları için istatistiksel raporlar sunar. OECD, eğitimde kapsayıcılığı ve eşitliği de amaçlamaktadır. Bu sebeple dezavantajlı gruplara yönelik politika önerileri de sunmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde OECD'nin eğitim faaliyetleri, ülkeler arasında eğitim kalitesinin iyileştirilmesine, politika yapıcıların kararlarını veriye dayandırmalarına ve küresel eğitim sorunlarının ele alınmasına katkılar sağlamaktadır (OECD, 2018).

Kültürel Politikası

OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), öncelikle ekonomik ve politika analizleri odaklı bir kuruluş olsa da, kültürel faaliyetlere dolaylı olarak katkı sağlayan bazı çalışma ve raporlar yayınlamaktadır. OECD'nin kültürel faaliyetleri, üye ve ortak ülkelerin kültür endüstrileri, kültürel çeşitlilik ve kültürel politikalar hakkında veri toplama, analiz ve karşılaştırma çalışmalarını içermektedir. OECD'ye göre kültür, bir grup veya üyeleri tarafından kullanılan eserler, sosyal kurumlar, inanç ve değerler, söylemler ve uygulamaları denilen unsurlardan oluşmaktadır (OECD, 2023).

OECD, kültürel çalışmalarla ilgili hangi faaliyetler yürütür? Bunun cevabı şudur: OECD, kültür endüstrilerinin ekonomik etkilerini ve büyüme potansiyelini inceleyen raporlar yayınlamaktadır. Bu raporlar, kültür endüstrilerinin ekonomilere katkısını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Kültür endüstrilerindeki istihdamın boyutunu ve dinamiklerini inceleyen çeşitli çalışmalar yürütür. OECD'nin yapmış olduğu kültürel faaliyetlerle ilgili çalışmalardan biri de kültürel politikaların etkinliğini değerlendiren çalışmalar yapmasıdır. Bu süreçte kültürel sektörlerin desteklenmesi ve sürdürülebilirliğinin nasıl sağlanabileceğini ele almaktadır. Özellikle kültürel endüstrilerde çeşitliliğin neden önemli olduğunu vurgular ve buna yönelik istatistiksel raporlar sunmaktadır. Bireyler için kültürel eğitim ve sanat becerilerinin toplumlar için önemini ele alan analizler yapar. Sanat eğitiminin genel eğitimdeki rolünü ele alan bazı istatistiksel veriler sunması açısından önemlidir. Son dönemlerde sıkça rastlanılan bir konu olan kültürel endüstrilerde dijitalleşme olgusu, kültürel endüstrilerin dijitalleşmesinin ekonomik ve toplumsal sonuçlarını araştırarak bazı karşılaştırmalar yapar. Özellikle dijital teknolojilerin kültürel endüstrilere olan etkilerini ele alır (OECD, 2023). Sonuç olarak OECD'nin kültürel faaliyetleri, kültürel endüstrilerin ekonomik katkısını, kültürel çeşitliliğin önemini ve kültürel politikaların etkinliğini temel alır. Bu çalışmalar, kültürün ekonomik ve toplumsal kalkınmada oynadığı rolü anlamaya yardımcı olmaktadır.

Greenpeace

Greenpeace, uluslararası bir çevre kuruluşudur. Greenpeace 1971 yılında Kanadalı küçük bir grup tarafından oluşturuldu. Greenpeace, uluslararası anlaşmalara lobi etkinlikleriyle ağırlığını koyan, taslaklar öneren ve kabul ettirebilen az sayıda sivil toplum kuruluşundan biridir. Dünyada 55 ülkede toplam 27 bağımsız ulusal ya da bölgesel ofisi ile faaliyet göstermektedir. Aynı zamanda çevre konusunda mücadele veren yerel hareketlerle de yakın çalışmaktadır (Greenpeace, 2023).

Eğitim Politikası

Greenpeace, çevre koruma ve sürdürülebilirlik konularında bilinçlendirmeyi ve eğitimi teşvik etmeye odaklanan bir çevre örgütüdür. Greenpeace'in eğitim faaliyetleri içerisinde, toplumun çevresel sorunları hakkında daha fazla bilgi edinmesini, harekete geçmesini ve çevreyi korumak için duyarlılığını artırmasını amaçlamaktadır. Greenpeace eğitim faaliyetleri konusunda neler yapmaktadır? Öncelikli olarak eğitim materyalleri hazırlamaktadır. Özellikle Greenpeace, eğitimciler, öğrenciler ve halk için çeşitli eğitim materyalleri ve kaynaklar sunmaktadır. Bu

materyaller, çevre sorunları, iklim değişikliği, denizi koruma ve ormanlar gibi konular hakkında bilgiler içermektedir (Greenpeace, 2023). Eğitimle ilgili yapmış olduğu faaliyetlerden biri de çevre eğitimi programlarıdır. Greenpeace, okullar ve topluluklar için çevre eğitimi programları düzenler. Bu programlar, öğrencilere ve yetişkinlere çevresel sorunlar hakkında bilgiler verir ve bu çevresel sorunlara yönelik çözüm yollarını tartışır. Son dönemlerde popüler olan kampanya ve aktivizm eğitimi ile ilgili faaliyetler yürütür. Greenpeace, aktivistlerin ve çevre savunucularının eğitimini desteklemektedir. Kampanya stratejileri, barışçıl protestolar ve aktivist becerileri gibi konularda eğitimler düzenler. Greenpeace, çevre eğitimine yönelik seminerler, konferanslar ve çevre etkinlikleri düzenlemektedir. Bu etkinlikler, çevre sorunlarına dikkat çekmeyi ve bilinçlendirmeyi amaçlamaktadır (Greenpeace, 2023). Ayrıca bu konuyla ilgili olarak çevresel sorunları araştırmayı ve bu bilgileri halka sunmayı hedeflemektedir. Böylece Greenpeace, çevresel sorunları bilimsel temelde de tartışmaktadır. Son zamanlarda gençlere yönelik faaliyetlerini artıran Greenpeace, genç nesilleri çevresel sorunlara duyarlılığını artırmak için gençlik programları düzenlemektedir. Gençlik kampları ve öğrenci organizasyonları gibi girişimlerde bulunmaları, bireylerin çevre eğitimine yönelik bilinç kazanmalarına katkı sağlayabilir. Ayrıca Greenpeace, çevre sorunları ve çözüm önerileri hakkında kamuoyunu bilgilendiren raporlar ve bilgilendirici içerikler de sunmaktadır. Greenpeace'in eğitimle ilgili görüş ve düşüncelerinden anlaşıldığı üzere daha çok çevre koruma konularında toplumsal bilinç ve hareketlenmenin artırılmasına katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bu eğitimler, çevresel bilinçlendirme ve aktivizmin önemli bir parçasıdır ve çevre koruma çabalarını desteklediği görülmektedir (Greenpeace, 2023).

Kültürel Politikası

Greenpeace, özellikle çevre koruma ve sürdürülebilirlik konularına yoğunlaşsa da, kültürel faaliyetlere de katkıda bulunmaktadır. Bu kültürel faaliyetler içerisinde, insanların sanat, müzik, edebiyat ve diğer kültürel ifade biçimleri aracılığıyla çevre sorunlarına dikkat çekmelerine ve çevreyi koruma bilincini artırmalarına yardımcı olmaktadır (Greenpeace, 2023). Greenpeace'in kültürel faaliyetleri içerisinde, çevre temelli sanatsal ifadeler ile ilgili kültürel faaliyetler yer almaktadır. Örneğin Greenpeace, sanatın ve sanatçıların çevre sorunlarına dikkat çekmek için resim, heykel, fotoğrafçılık, grafik tasarım ve diğer sanat disiplinlerinde çalışan sanatçıları desteklemektedir. Özellikle konserler, müzik festivalleri ve diğer müzik etkinlikleri, çevre konularına dikkat çekmek ve çevresel bilinci artırmak için kullanılabilir. Greenpeace, bu müzik etkinliklerinde çevre temalı bilinçlendirme faaliyetleri düzenlemektedir (Greenpeace, 2023).

Greenpeace, kültürel faaliyetlerini çevre eğitimi kapsamında gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda yazarları ve iletişim profesyonellerini, çevre sorunlarını konu alan kitapları, makaleleri, blog yazıları ve medya içeriklerini üretenleri desteklemektedir. Böylece çevre sorunlarını ele alan kültürel ürünlerin yaratılmasına katkı sağlar. Bir diğer kültürel etkinliklerinden biri de çevre temalı film gösterimleri, sergiler, tiyatro oyunları ve çevre konulu paneller gibi etkinlikler düzenleyerek bireylerin çevresel farkındalıklarını artırmayı hedefler niteliktedir. Greenpeace, doğal ve kültürel mirası korumaya yönelik çalışmalara katkıda bulunur. Özellikle çevre ve kültürün bir arada korunması gereken alanlarda bu tür projeleri desteklediği görülmektedir. Özellikle çocuklara ve gençlere çevre bilinci kazandırmak amacıyla okullarda ve toplum merkezlerinde kültürel eğitim programları düzenlemektedir. Hatta Greenpeace, bu toplumsal ve çevresel eğitim programlarında, çevre sorunlarına odaklanan hikâyelerin ve toplumsal anlatının oluşturulmasına katkıda bulunur. Bu tür anlatılar, çevre konularına dikkat çekmek ve değişim yaratmak için kullanılır. Bu açıklamalar genel olarak değerlendirildiğinde, Greenpeace'in kültürel faaliyetleri, çevresel sorunlara dikkat çekmeyi ve toplumun çevresel bilincini artırmayı amaçlar. Kültürel ifade biçimleri, bu amaçla güçlü bir araç olabilir. Ayrıca kültürel mirasın ve çevresel değerlerin korunması ve desteklenmesinin önemli olduğu ifade edilmiştir (Greenpeace, 2023).

Dünya Bankası (World Bank)

Dünya Bankası (World Bank), 1944 yılında Bretton Woods Konferansı'nda kurulmuştur. Merkezi Washington, DC, ABD'de bulunmaktadır. Dünya Bankası, dünya genelinde yoksulluğu azaltmak, kalkınmayı teşvik etmek, altyapı projelerini desteklemek ve geliştirmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmasına yardımcı olmak amacıyla kurulmuştur. Dünya Bankası, 189 üye ülkeden oluşmaktadır (2022 itibarıyla). Üyeler, sermaye katkılarına göre temsil edilir ve en büyük paya sahip ülkeler, daha etkin bir şekilde karar alırlar. Dünya Bankası, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD) ve Uluslararası Yeniden İnşa ve Kalkınma Bankası (IDA) olmak üzere iki ana parçadan oluşur. Dünya Bankası'nın öncelikli konuları arasında yoksulluğun azaltılması, sürdürülebilir kalkınma, altyapı iyileştirmeleri, eğitim, sağlık ve iklim değişikliği gibi küresel zorluklara çözüm bulma yer almaktadır. Dünya Bankası, uluslararası kalkınma alanında önemli bir oyuncu olarak faaliyet gösterir ve geliştirmekte olan ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmalarına destek olmayı amaçlar (WB, 2023).

Eğitim Politikası

DB, eğitim sektöründe dünya genelinde eğitim kalitesini artırmayı, eğitim erişimini genişletmeyi ve eğitim sistemlerini güçlendirmeyi amaçlayan çeşitli faaliyetler yürütmektedir. DB'ye göre eğitim bir insan hakkıdır, kalkınmanın güçlü bir itici gücüdür ve yoksulluğun azaltılması, sağlığın, toplumsal cinsiyet eşitliğinin, barışın ve istikrarın iyileştirilmesi için en güçlü araçlarından biridir. Gelir açısından büyük, tutarlı getiriler sağlar ve eşitliği ve katılımı sağlamanın en önemli faktörü olduğu ifade edilmiştir (World Bank, 2023).

DB ve UNESCO'nun istatistik enstitüsü tarafından oluşturulan ve 2019'da başlatılan “Öğrenme güçlüğü göstergesi” isimli faaliyet türü eğitimle ilgili analizler yapar. DB'nin küresel eğitim stratejisi, öğrenmenin herkes için, her yerde gerçekleşmesini sağlamaya odaklanmıştır. Vizyonu, kaliteli bir eğitime ve yaşam boyu öğrenmeye erişimle herkesin potansiyelinin tamamına ulaşmasını sağlamaktır. DB, tüm ülkelerin, çocuklarını ve gençlerini vatandaş olarak başarılı olmaya hazırladığı ve ülkelerinin kalkınmasına katkıda bulunacak araçlara sahip olduğu bir dünya hayal ettiklerini belirtmiştir. DB 2030 yılına kadar eğitim hedefini şöyle belirlemiştir: öğrenme güçlüğü çeken çocukları en aza indirmek, bunun içinde ülkelerin okuryazarlık, aritmetik ve sosyo-duygusal beceriler gibi diğer tüm öğrenmelerin yapı taşları olan temel becerileri geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Erken çocukluktan yükseköğrenime ve ötesine kadar, çocukların ve gençlerin okulda, iş piyasasında ve yaşamları boyunca başarılı olmaları için ihtiyaç duydukları becerileri edinmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir (World Bank, 2023).

DB, IBRD, IDA ve alıcı tarafından yürütülen güven fonları da dâhil olmak üzere 94 ülkede yaklaşık 24 milyar dolarlık portföyüyle geliştirmekte olan ülkelere eğitime yönelik en büyük dış finansman kaynağıdır. Erken çocukluk eğitime yapılan yatırım önemli ölçüde arttırdı ve şu anda portföyünün %14'ünü oluşturmaktadır. Portföyünün yaklaşık %25'i FCV katkılarıdır. Ayrıca 2002'den bu yana GPE portföyünün %69'unu (5,5 milyar dolar) ülke düzeyinde yöneterek, Küresel Eğitim Ortaklığı'nın (GPE) düşük gelirli ülkelere yönelik hibelerinin en büyük uygulayıcı kurumu olduğunu belirtmiştir (World Bank, 2023). Son dönemlerde “Eğitime stratejik yaklaşım” isimli çalışmalar yürüten DB, okul öncesi eğitimden ilköğretime, ortaöğretime ve sonrasında üniversite ve diğer yükseköğretime kadar eğitim hizmetlerinin uyumlu ve tutarlı olmasını hedeflemektedir. Böylece yaşam döngüsü boyunca öğrenmeyi sağlamak için eğitim sistemine bütünsel bir yaklaşımla ele almaktadır. DB, kanıta dayalı karar almayı kolaylaştırmak amacıyla ülkelerin ölçüm sistemlerini etkili bir şekilde oluşturmalarına ve güçlendirmelerine yardımcı olacak girişimleri desteklemektedir. Bununla ilgili çalışma örnekleri şöyledir: Küresel Eğitim Politikası Kontrol Paneli (GEPD), kanıtların öğrenmeyi teşvik etmede etkili olduğunu öne sürdüğü şeyler ile her sistemde pratikte olup bitenler arasındaki boşlukları vurgular; hükümetlerin, boşlukları kapatmak için harekete geçerken

ilerlemeyi izlemelerine olanak tanımaktadır. Örneğin GEPD, Peru, Ruanda, Ürdün, Etiyopya, Madagaskar, Mozambik, İslamabad, Hayber Pakhtunkhwa, Sierra Leone, Nijer, Gabon, Ürdün ve Çad olmak üzere 13 bölgenin eğitim sisteminde uygulandı. DB'nin bir diğer eğitim faaliyeti olan "Öğrenme Değerlendirme Platformudur (LEAP)" daha iyi öğrenme için daha iyi değerlendirme gerçekleştirmek adına, çalışanlara yardımcı olacak bilgi, kapasite geliştirme araçları, politika diyalogu desteği sağlamaktadır (World Bank, 2023). DB, öğretmenlerin eğitimini ve profesyonel gelişimini destekler. Öğretmen yeteneklerinin artırılması, öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyebileceği belirtilmiş ve eğitimde teknoloji kullanımının artırılmasını desteklemektedir. Bu açıklamalardan anlaşıldığı üzere DB, eğitim faaliyetleri yoluyla dünya genelinde eğitim sisteminin güçlendirilmesine ve eğitim fırsatlarının genişletilmesine katkıda bulunmayı amaçlar. Bu durum özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde eğitim kalitesini artırmak ve eğitim erişimini genişletmek hedefini taşımaktadır (World Bank, 2023).

Kültürel Politikası

DB, kültürel faaliyetlere odaklanan bir kuruluş değildir, çünkü öncelikli olarak ekonomik kalkınma ve yoksulluğun azaltılması gibi konulara odaklanır. Ancak DB'ye göre kültür ve kültürel miras, bir toplumun sosyal ve ekonomik kalkınmasıyla sıkı bir şekilde ilişkili olduğu ifade edilmiştir (World Bank, 2023). Bu nedenle DB, kültürün ekonomik ve toplumsal kalkınma süreçlerine olan etkisini anlamaya yönelik bazı çalışmalar ve projeleri desteklemiştir. DB'nin kültürel bağlamda yürüttüğü faaliyetlerden biri de kültürel mirasın korunmasıdır. DB, özellikle tarihi bölgelerin restorasyonu ve korunması için finansal destek sağlamaktadır. DB, kültürel endüstrilerin gelişmesini teşvik eden projeleri destekleyebilir. DB, kültürel çeşitliliği teşvik eden ve kültürel eğitimi destekleyen projeleri finanse etmektedir. Bu tür projeler, kültürel farklılıkları anlamayı ve kültürler arası anlayışı artırmayı hedeflemektedir. DB, yoksulluğu azaltmak için kültürel iletişim ve diyalogu sürdürmenin önemli olduğunu ifade etmiştir. Kültürel diyalog ve kültürel anlayışın artırılması ve farklı kültürler arasında iletişimin teşvik edilmesi kültürel çeşitlilik açısından yararlı bir gelişme olarak görülebilir (World Bank, 2023). DB'nin kültürel faaliyetleri, kültürün ekonomik ve toplumsal gelişme ile nasıl bir araya geldiğini anlamak ve bu alandaki projelere destek sağlamak amacını taşımaktadır. DB, kültürel mirasın korunması, kültürel çeşitliliğin teşvik edilmesi ve kültürel endüstrilerin gelişimi gibi konuları hakkında açıklamalar yapması dikkat çekicidir.

Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN)

Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği veya ASEAN, 8 Ağustos 1967'de Bangkok, Tayland'da ASEAN Deklarasyonu'nun (Bangkok Deklarasyonu) adıyla kurucuları olan Endonezya, Malezya, Filipinler, Singapur ve Tayland tarafından imzalanmasıyla kuruldu. Brunei Sultanlığı, 7 Ocak 1984'te ASEAN'a katıldı, ardından 28 Temmuz 1995'te Vietnam, 23 Temmuz 1997'de Lao PDR ve Myanmar ve 30 Nisan 1999'da Kamboçya katıldı ve bugün ASEAN, on üye devletli uluslararası bir kuruluştur (ASEAN, 2023).

Eğitim Politikası

Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), eğitim alanında işbirliği yapmayı ve bölgedeki eğitim sistemlerini geliştirmeyi amaçlayan bazı faaliyetler yürüten bir bölgesel örgüttür. ASEAN, üye ülkeler arasında eğitim alanında veri paylaşımı, politika geliştirme, programlar ve projeler yoluyla işbirliği yapar. ASEAN'ın eğitimle ilgili başlıca faaliyetleri içerisinde, ASEAN "Eğitim Çalışma Grubu (ASED)" eğitimle ilgili politika ve işbirliği konularını koordine etmek ve üye ülkeler arasında işbirliğini teşvik etmek amacıyla kurulmuştur. Bu grup, eğitim politikalarını paylaşmayı, iyi uygulamaları yaymayı ve eğitim kalitesini artırmayı hedeflemektedir (ASEAN, 2023). ASEAN, yükseköğrenim ve mesleki eğitim alanlarında iş birliği yapar. Üniversiteler arası değişim programlarını teşvik eder ve yükseköğrenimde kalite standartlarını artırmayı amaçlar. Son zamanlarda, üye ülkelerin eğitim politikalarını ve

reformlarını desteklemektedir. Eğitim sistemlerinin geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması konularında iş birliği süreçlerini yürütmektedir. ASEAN, öğrenci değişim programlarına destek sağlar ve bölge içinde öğrenci hareketliliğini teşvik etmektedir. Özellikle farklı kültürleri ve eğitim sistemlerini anlamaya katkı sağlamaktadır. ASEAN, bilim ve teknoloji eğitimine yönelik bazı faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bölge genelinde bilim ve teknoloji alanlarında iş birliği yapmaktadır. ASEAN üye ülkelerde dijital teknolojilerin eğitimde kullanımını desteklemektedir. Ayrıca dijital eğitim programlarına katılımı sağlamaktadır (ASEAN, 2023). Genel olarak ASEAN bölgesel olarak faaliyet yürütse de uluslararası kuruluşlarla (BM, Dünya Bankası) etkin bir şekilde iş birliği yapmaktadır. Eğitim faaliyetleri, bölge genelinde eğitim kalitesini artırmayı, eğitim erişimini genişletmeyi ve üye ülkeler arasında iş birliğini teşvik etmeyi amaçlar. ASEAN, eğitim alanında üye ülkelerle iş birliğini gerçekleştirerek bölgenin sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunduğunu söyleyebilir.

Kültürel Politikası

ASEAN'a üye ülkeler, zengin kültürel çeşitliliği ve kültürel mirasa yönelik kutlama etkinlikleri düzenlemektedir. Ayrıca bu tarz etkinliklerin, kültür ve sanat sektörünün önemli bir itici gücü olması için desteklenmektedir. Kültür ve sanat alanında iş birliği, ekonomik büyümenin ve sürdürülebilir kalkınmanın motoru, sosyal uyum ve dönüşümün yapı taşı, bölgesel gurur kaynağı ve daha yakın dostluk ve anlayışın oluşması için bir araç olarak görülmektedir. Kültürel faaliyetleri içerisinde ASEAN kültür şehri ve ASEAN gösteri sanatları çalışmaları, kültürel vitrinler, somut ve somut olmayan mirasın korunması ve muhafaza edilmesi, yaratıcı ve kültürel endüstrinin (SMCE'ler) desteklenmesi ve tanıtılması, sanat sergileri, müze profesyonelleri için kapasite geliştirme, müzik, edebiyat, sahne sanatları, çağdaş sanatlar, yemek ve kültür festivalleri yer almaktadır (ASEAN, 2023).

Kültürel faaliyetler, ASEAN ülkeleri için çok önemlidir. Nitekim “Kültürel Miras Dijital Arşivi (ACHDA)” web sitesinin geliştirilmesi konusunda Japonya ile çalışmakta; ASEAN ve UNESCO iş birliği ile miras alanlarının sanal gerçekliği konusunda da Güney Kore dâhil olmak üzere, diyalog ortaklarıyla iş birliği içinde dijital çalışmalar gerçekleştirmektedir. Ayrıca Busan, ROK'daki “ASEAN Kültür Evi” önemli bir kültürel göstergedir. Bölgenin kültürel dinamizmini ve canlılığını daha iyi gerçekleştirmek amacıyla, dijital ve yaratıcı ekonominin bölgesel gelişimini desteklemek amacıyla küçük ve orta ölçekli kültürel işletmeleri (SMCE'ler) teşvik etme ve geliştirme çabalarına devam edildiği ifade edilmiştir (ASEAN, 2023).

ASEAN, kültürel faaliyetlerini daha iyi gerçekleştirmek için “Kültür ve Sanat 2016-2025 Stratejik Planı” devreye koymuştur. Bu planın en önemli özelliği şudur: ASEAN bölgesinin tarihine, kültürüne, sanatına, geleneklerine ve değerlerine olan takdiri artırmak için ASEAN zihniyetini ve kimliğini derinleştirmek; kültürlerarası anlayışı geliştirmek için ASEAN'ın kültürel çeşitliliğini teşvik etmek; kapsayıcı ve sürdürülebilir kalkınma için kültürden yararlanmak; yaratıcılık, yenilikçilik ve geçim kaynağı yaratma için kültürün kullanımından yararlanmak; kültür ve miras yönetiminde yeteneklerin artırılması için bölgesel işbirliğinin teşvik edilmesi gibi bazı temel hedefler ortaya konulmuştur (ASEAN, 2023). Bu bağlamda ASEAN'ın kültürel faaliyetleri, bölgenin çeşitli kültürel miraslarını koruma ve kutlama amacını taşır. Bu tür faaliyetler, bölge ülkeleri arasında kültürler arası etkileşimi artırabilir ve bölgeye özgü kültürel değerleri koruma çabalarını destekleyebilir.

İslam İşbirliği Teşkilatı (Organizations of Islamic Cooperation)

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), dört kıtaya yayılmış 57 devletin üyeliğiyle Birleşmiş Milletler'den sonra ikinci büyük kuruluştur. Örgüt, Müslüman dünyasının kolektif sesidir. Dünyanın çeşitli insanları arasında uluslararası barışı ve uyumu teşvik etme ruhuyla Müslüman dünyasının çıkarlarını korumaya ve kollamaya çalışır. Örgüt, Kudüs'teki Mescid-i Aksa'nın

kundaklanması ardından 25 Eylül 1969 tarihinde Fas Krallığı'nın Rabat kentinde gerçekleşen tarihi zirve kararıyla kuruldu (OIC, 2023).

Eğitim Politikası

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), dünya üzerinde olumlu bir etki yaratmak için tüm toplumlara fayda sağlayan, sürdürülebilir ve eşitlikçi bir dünya inşa etmek için eğitimin şart olduğunu açıklamıştır. İİT’de eğitim faaliyetlerinin ana amacı, toplumların yerel kültürlerini dikkate alan, insan haklarını güvence altına alan, gelecek nesillerin beceri, yeterlilik ve kabiliyetlerini destekleyen, herkes için adalet, eşitlik ve herkes için eğitim sloganıyla daha iyi bir gelecek inşa edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu teşkilatın temel hedefleri arasında, erken çocukluk eğitiminden yetişkin öğrenimine ve okuryazarlığa kadar çok çeşitli eğitim konularını kapsamaktadır. Ayrıca teknoloji ve yapay zekâ uygulamalarındaki hızlı gelişmelerden yararlanarak her yaştan insana eğitim olanağı sağlamak ve dünya çapında eğitim sistemlerinin gelişimine destek olmak için faaliyet yürütmektedir. Ayrıca temel hedeflerinden başka biri de herkesin kaliteli eğitime erişimini sağlamaktır. Ayrıca çevrim içi kurslar ve mobil öğrenme gibi yeni öğrenme fırsatlarının yaratılmasını da desteklemekte ve eğitimi geliştirmek amacıyla teknolojinin kullanımını teşvik etmektedir (OIC, 2023).

İİT, İslam dünyasında eğitimin gelişmesi için strateji ve politikalar belirlemiş ve bunları belli amaç ve hedeflere göre gerçekleştirmeye çalışmaktadır. İİT, üye ülkeler arasında eğitim alanında işbirliği yapmayı ve eğitim kalitesini artırmayı amaçlayan bazı faaliyetler yürütmektedir. İİT, eğitim sektöründe işbirliği yaparak üye ülkelerin eğitim sistemlerini geliştirmeyi, eğitim erişimini genişletmeyi ve öğrencilerin başarısını artırmayı hedeflemektedir. Bu faaliyetler, özellikle düşük gelirli ülkelerde eğitim erişimini ve kalitesini artırmayı amaçlamaktadır.

Kültürel Politikası

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), kültürel faaliyetlere odaklanan ve kültürel işbirliğini teşvik eden bazı girişimlerde bulunmaktadır. İİT, üye ülkeler arasında kültürel etkileşimi artırmayı, İslam kültürünü korumayı ve yaymayı amaçlar. İİT’in önemli bir kurumu olan ve merkezi İstanbul’da bulunan “İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA)”, İslam tarihi, kültürü, medeniyeti ve sanatı alanlarında çalışan ilim insanları, araştırmacılar, sanatkarlar, kurum ve kuruluşlar için bir odak noktası ve buluşma zemini oluşturmakta; İslam kültür ve medeniyeti hakkındaki önyargıları bertaraf etmek, bunların doğru bir imajını yansıtmak, dünya medeniyeti içindeki rollerini ve yerlerini anlatmak ve Müslüman ülkelerle diğer toplumlar arasında karşılıklı anlayışı ve diyalogu geliştirmek için gayret sarf etmektedir (ISESCO, 2017; OIC, 2023).

İslam dünyasında eğitimin gelişmesi için strateji ve politikalar merkezi olmakla birlikte aynı zamanda kuruluşun amaç ve hedeflerini destekleyen program ve girişimlerin tasarlanması ve uygulanmasından sorumludur. Özellikle temel faaliyet alanları içerisinde, kültürel miras alanlarının korunmasından kültürel endüstrilerin ve yaratıcı ekonomilerin desteklenmesine kadar çok çeşitli kültürel konularını kapsamaktadır. Kültür ile kuruluş çalışmalarının tüm yönlerinin birbiriyle bütünleşmesini sağlamak için diğer bölümler ve üye devletlerle de yakın işbirliği çalışmaları yürütülmektedir. Son zamanlarda kültürel ifadelerin erişimini ve etkisini artırmak için dijital teknolojilerin kullanımını teşvik etmekte, kültürel ve yaratıcı endüstriler için yeni iş modellerinin geliştirilmesini desteklemektedir. Kültür yoluyla dünya üzerinde olumlu bir etki yaratmaya ve kültürlerarası diyalogu ve karşılıklı anlayışı geliştirme aracı olarak kültürün rolünü desteklemeye kararlı olduklarını belirtmişlerdir. Bunun için kültürel faaliyetleri desteklemek ve geliştirmek için “Amiral Gemisi Projesi” hayata geçirilmiştir (OIC, 2023). Bu bağlamda bu kültürel faaliyetler, İslam dünyasının zengin kültürel mirasını koruma ve geliştirme amacı taşıdığı söylenebilir. Bu tür faaliyetler, üye ülkeler arasında kültürler arası etkileşimi artırabilir ve İslam kültürünün korunmasına ve yayılmasına katkıda bulunabilir.

Afrika Birliği (African Union–AU)

Afrika Birliği (AU), Afrika Kıtası ülkelerini oluşturan 55 üye devletten oluşan kıtasal bir organdır. Resmi olarak 2002 yılında Güney Afrika'nın Durban kentinde Afrika Birliği Örgütü'nün (OAU, 1963-1999) devamı olarak kuruldu. Afrika Birliği, kendi vatandaşları tarafından yönetilen ve küresel arenada dinamik bir gücü temsil eden bütünleşmiş, müreffeh ve barışçıl bir Afrika vizyonuyla yönetilmektedir (African Union, 2023).

Eğitim Politikası

Afrika Birliği (African Union-AU), kıta genelinde eğitim alanında işbirliği yapmayı ve eğitim kalitesini artırmayı amaçlayan birçok faaliyet yürütmektedir. Afrika Birliği, eğitim sektöründe işbirliği yaparak Afrika'daki eğitim sistemlerini geliştirmeyi, eğitime erişimi genişletmeyi ve öğrencilerin başarısını artırmayı hedeflemektedir. Afrika Birliği'nin eğitimle ilgili en önemli faaliyetlerinden birisi, üye ülkelerin eğitim politikalarını geliştirmelerine destek sağlamasıdır. Eğitim sistemlerinin daha etkili ve sürdürülebilir hale getirilmesini amaçlar. Afrika Birliği, son dönemlerde eğitim alanındaki projeleri destekleyerek finanse etmektedir. Bu projeler, okulların inşası, öğretmen eğitimi, öğrenci bursları ve eğitim materyallerinin sağlanmasını içermektedir. Ayrıca eğitim kalitesi ve standartları artırmak amacıyla faaliyetler yürütür (AU, 2023).

Afrika Birliği, gündem 2063 doğrultusunda eğitim ile ilgili faaliyet ve politikaları aşağıdaki stratejilerle yönetilmektedir: On yıllık “Kıtasal Eğitim Stratejisi” (CESA), "Afrika Birliği Gündemi 2063'te önemlidir. Ayrıca küresel eğitim 2030 programı ile uyumludur ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin 4. hedefine ulaşılmasına katkıda bulunur. CESA 16-25, Afrika'nın temel değerlerini beslemek ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek için gereken bilgi, yeterlilik, beceri, araştırma, yenilik ve yaratıcılığı karşılamak amacıyla dönüştürücü eğitim ve öğretim sistemlerine yönelik bir paradigma değişikliği çağrısında bulunmaktadır. TVET [Teknik ve Mesleki Eğitim ve Öğretim] kıtasal stratejisi, ekonomik kalkınmayı, ulusal zenginliğin yaratılmasını desteklemek ve gençlik girişimciliği, yenilikçilik ve istihdam yoluyla yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla eğitim ve teknik ve mesleki eğitimin zorluklarını ele alan ulusal politika ve stratejilerin tasarlanması ve geliştirilmesi için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır (AU, 2023).

Afrika Birliği, öğrenci değişim programlarını destekleyerek Afrikalı öğrencilerin değişim programlarına katılımlarını desteklemekte ve öğrencilerin farklı ülkelerde eğitim almalarını kolaylaştırıcı politikalar yürütmektedir. Bu tür programlar, kültürler arası farkındalık ve iş birliğini artırmayı hedeflemektedir. Son zamanlarda Afrika Birliği, kız çocuklarının eğitimine özel önem vermektedir ve kız çocuklarının okula devam etmeleri için politikalar geliştirmektedir. Bununla cinsiyet eşitliğini amaçlamaktadır. Ayrıca meslek eğitim programlarını düzenleyerek meslek eğitiminin gelişimini desteklemektedir. Meslek edinme fırsatlarını artırarak işgücü piyasasında çeşitli becerilere sahip işgücünün yetiştirilmesini amaçlamaktadır (AU, 2023). Sonuç itibarıyla Afrika Birliği'nin eğitim faaliyetleri, kıta genelinde eğitim kalitesini artırmayı, eğitim erişimini genişletmeyi ve üye ülkeler arasında işbirliğini teşvik etmeyi amaçlar. Bu faaliyetler, özellikle düşük gelirli ülkelerde eğitime erişimi ve kaliteyi artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca Afrika Birliği genelinde sürdürülebilir bir okul sisteminin benimsenmesi amaçlanmıştır.

Kültürel Politikası

Afrika Birliği, 2063 Gündemi'nin öncü projelerinde, Afrika'nın ekonomik büyümesini ve kalkınmasını hızlandırmakla kalmayıp aynı zamanda ortak kimliğini güçlendiren tarihî ve kültürel günleri kutlamayı da içeren temel programlara ve girişimlere odaklanmaktadır. Afrika Birliği (African Union-AU), kültürel faaliyetlere de odaklanan ve kültürel işbirliğini teşvik eden birçok girişimde bulunur. Afrika'daki çeşitli kültürel mirası koruma, kültürler arası anlayışı artırmak ve kültürel etkinlikleri teşvik ederek kültürel mirasın gelişmesine katkı sağlamaktadır

(AU, 2023). Afrika Birliği'nin kültürel faaliyet ve politikaları içerisinde, sanat ve kültürel etkinlikler yer almaktadır. Afrika'da sanat sergileri, konserler, festivaller, tiyatro gösterileri ve diğer kültürel etkinlikler bulunmaktadır. Bu tür etkinlikler, Afrika'nın zengin kültürel mirasını anımsamayı ve kültürel anlayışı artırmayı amaçlamaktadır. Afrika'nın kültürel mirasını korumak ve Afrika'daki tarihi ve kültürel mirasların korunmasını desteklemek için UNESCO Dünya Mirası alanları gibi önemli kültürel alanların korunmasına yardımcı olmaktadır. Afrika Birliği, kültürel çeşitliliği önemseyen ve kültürler arası anlayışı artıran projeleri finanse etmektedir. Bu tür projeler, farklı kültürleri anmayı ve kültürler arası iletişimi artırmayı hedeflemektedir. Son dönemlerde Afrika kıtasında kültürel gelişmeleri canlandırmak adına, ülkeler arasında kültürel miras yarışmaları ve ödüller gibi faaliyetler düzenlenmektedir. Ayrıca bunun sonucunda, kültürel mirasa katkıda bulunan kişilere ve projelere ödüller verilmektedir. Bununla kültürel mirasa olan bağlılığı ve ilgiyi artırmayı amaçlamaktadır. Afrika Birliği'nin kültürel faaliyetleri genel itibarıyla değerlendirildiğinde, Afrika'nın çeşitli kültürel miraslarını koruma ve kutlama amacını taşımaktadır. Bu tür faaliyetler, üye ülkeler arasında kültürler arası anlayışı artırabilir ve Afrika kültürünün korunmasına ve yayılmasına katkıda bulunabilir (AU, 2023).

Türk Devletleri Teşkilatı

Türk Devletleri Teşkilatı (eski adıyla Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi-Türk Konseyi), Türk devletleri arasında kapsamlı işbirliğini teşvik etmek amacı ile uluslararası bir örgüt olarak 2009 yılında kurulmuştur. Teşkilatın kurucu üyeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye'dir. Ekim 2019'da Bakü'de gerçekleştirilen 7. zirve sırasında Özbekistan Teşkilata tam üye olarak katılmıştır. Macaristan ise Eylül 2018'de Kırgızistan'ın Cholpon-Ata şehrinde düzenlenen 6. zirve sırasında gözlemci statüsü kazanmıştır. Türkmenistan Kasım 2021'de İstanbul'da düzenlenen 8. zirvede katılmış ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Semerkant'ta düzenlenen 9. zirve sırasında gözlemci statüsü kazanmıştır (Türk Devletleri Teşkilatı, [TDT], 2023).

Temel belgeleri olan 3 Ekim 2009 tarihli Nahçıvan Antlaşması ve 16 Eylül 2010 tarihli İstanbul Bildirisi'ne göre, teşkilata üye ülkeler, BM antlaşması'nın amaçları ve ilkelerinin yanı sıra uluslararası hukukun diğer evrensel olarak tanınan ilkelerini benimsemiştir. Barış ve güvenliğin korunması ile iyi komşuluk ilişkilerinin geliştirilmesine ilişkin uluslararası normlar, Türk Konseyi çatısı altında yürütülecek işbirliğinin zeminini oluşturmaktadır. Türk Devletleri Teşkilatı, 1992 yılından beri toplanan, "Türkçe konuşan devletler devlet başkanları zirveleri" sonucunda ortaya çıkan ortak siyasi irade üzerine kurulmuştur. Bu zamana kadar 10. zirve gerçekleşmiş olup, bunlardan İstanbul'da düzenlenen 16 Eylül 2010 tarihli son zirvede teşkilatın o zamanki adıyla Türk Konseyi'nin kuruluşu resmen ilan edilmiş, öncelikleri ve yol haritası ortaya konulmuştur. Teşkilatın daimi bir yapı olarak kurulmasıyla birlikte yapılan zirveler, Türk devletleri zirveleri olarak yeniden adlandırılmıştır (TDT, 2023).

Eğitim Politikası

Türk devletleri arasındaki ortak kültür, dil ve tarih birliği, Türk Devletleri Teşkilatı'nda tecessüm eden işbirliğinin soy ayağını oluşturmaktadır. Bu hususiyet TDT'yi diğer bölgesel işbirliği mekanizmalarından farklı kılmaktadır. Teşkilatın ikinci zirvesi'nin "Eğitim, bilim ve kültürel işbirliği" konusuna hasredilmiş olması bu durumun somut bir göstergesidir (TDT, 2023). TDT'e Türk dili konuşan ülkeler arasında kültürel ve eğitim işbirliğini desteklemeyi ve Türk kültürünün korunmasını ve yayılmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu faaliyetler, Türk dili konuşan ülkeler arasındaki ilişkileri güçlendirmekte ve kültürel etkileşimi artırmaktadır. TDT Eğitim Bakanları toplantısı, dönemsel gelişmeler temel alınarak eğitimle ilgili çalışma hedefleri ortaya koymaktadır. "Eğitim, bilim ve kültür işbirliği" başlığı altında Eğitim Bakanları Konseyi ve Türk Akademisi ile ilgili faaliyetler yürütülmüştür.

Türk-Keneşi tarafından bir ortak eğitim televizyonu kurulmasına ilişkin toplantıyı 17 Şubat 2014 tarihinde İstanbul'da Türk Keneşi Sekreteryasında düzenlenmiştir. Toplantıya, üye ülke ulusal kanal yöneticileri ile birlikte eğitim bakanlıkları ulusal temsilcileri iştirak etmiştir. Toplantıda ortak eğitim televizyon kanalı kurulmasına ilişkin hususların yanısıra, bu proje hayata geçirilinceye kadar mevcut imkânların kullanılması görüşülmüştür. Çizgi filmlerin çocuklar için ilgi çekici olması dikkate alınarak, Türk tarihindeki kahramanları içeren ve tanıtan çizgi filmlerin hazırlanması ve üye ülkelerin mevcut eğitim kanallarında yayınlanması kararlaştırılmıştır. Toplantıda ayrıca, Türk Keneşi üye ülkelerinde mevcut ulusal kanallarda eğitici programlar hazırlanması ve yayınlanmasının gerekliliğine de dikkat çekilmiştir (TDT, 2023).

Kültürel Politikası

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT), Türk dili konuşan ülkeler arasında kültürel işbirliğini teşvik etmeyi amaçlayan bir uluslararası organizasyondur. Kültürel faaliyetler, TDT'nin öncelikli alanlarından biridir ve kültürel faaliyetleri arasında, Türk kültürünün çeşitliliğini ve zenginliğini kutlamayı amaçlayan sanat sergileri, konserler, festivaller, tiyatro gösterileri ve diğer kültürel etkinlikleri düzenlemektedirler. TDT, üye ülkeler arasında, üye ülkelerin tarihi ve kültürel miraslarının korunması için projeler yürütmektedir. Özellikle tarihi bölgelerin restorasyonu ve korunması için finansal destek sağlamayı hedeflemektedir. Kültürel diplomasiye önem veren teşkilat, kültürel etkileşimi artırarak üye ülkeler arasındaki ilişkileri güçlendirmeyi amaçlamaktadır. TDT'nin kültürel mirasa katkıda bulunan kişilere ve projelere ödüller vermektedir. Bununla kültürel mirasa olan bağlılığı ve ilgiyi artırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca Türk dili konuşan toplulukların kendi kültürel miraslarını daha iyi anlamalarına ve korumalarına katkı sağlayabilir (TDT, 2023).

23 Ağustos 2012'de TDT Bışkek Zirvesi'nde Uluslararası Türk Kültürü ve Mirası Vakfı kurulması kabul edildi. Vakfın amacı, ilgili proje ve programların desteklenmesi ve uygulanması yoluyla Türk dili konuşan halkların kültür ve mirasını korumak, incelemek ve tanıtmaktır. Vakıf, bu amaçları gerçekleştirmek için çeşitli uluslararası kuruluşlarla işbirliği yaparak kültür, eğitim, bilim, insan hakları, turizm, bilgi ve iletişim alanlarında ve Türk halkları arasındaki diğer öncelikli alanlardaki faaliyetleri desteklemektedir. Ayrıca son dönemlerde, Uluslararası Türk Kültür ve Miras Vakfı tarafından düzenlenen "Şuşa günleri" programı, 08 - 09 Aralık 2022 tarihinde Türkiye'de Bursa şehrinde gerçekleştirilmiştir (Türk Kültür ve Miras Vakfı, 2023). Bu açıklamalardan anlaşıldığı gibi TDT kuruluşu/örgütü, kültürel faaliyetleri ile ilgili sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, Türk dili konuşan ülkeler arasında kültürel işbirliği ve kültürel mirasın korunması ve desteklenmesi amacını taşımaktadır. Bu tür faaliyetler, üye ülkeler arasındaki ilişkileri güçlendirebilir ve Türk kültürünün korunmasına ve yayılmasına katkıda bulunduğu ifade edilmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

21. Yüzyılda ulusların birbiriyle etkileşimi, önceki yüzyıllara göre büyük oranda artmış bulunmaktadır. Uluslararası kuruluşlar, örgütler veya küresel örgütler ismiyle bilinen bu yapılar, işlevselliğini artırabilmek için önemli aktörler olarak görülmektedir. Özellikle bu küresel kuruluşların ilişki yapıları her ne kadar, askeri, siyasi, ekonomi ve ticari eksenliyse eğitim ve kültürel ilişkileri yansıtan konularda ön planda olmaya devam etmektedir. Bu çalışma küresel kuruluşların eğitim ve kültürel konulara yönelik faaliyetleri üzerine odaklıdır. Dolayısıyla ilgili küresel örgütlerin/kuruluşların eğitim ve kültürel konularla ilgili faaliyetleri çevrim içi sitelerinde yer alan bilgi ve dokümanlar alan uzmanlarını da danışılarak eğitim ve kültürel temalar başlığında betimleyici bir şekilde açıklamalar sunulmuş ve bunun sonucunda ilgili alana katkı sağlayıcı bazı öneriler sunulmuştur.

Günümüz dünyasında değişim kültürünün yeni temsili, küreselleşmedir. Bunun beraberinde getirdiği yeniliklerden biri de küresel eğitimin insanlar arasındaki ilişkilerde uyumu amaçlaması, sürekli öğrenmeyi, bilgiyi bilmeyi, bilgili olmayı, bilgiyi üretmeyi, bilgi ile yaşamayı sağlayan bir süreci temsil etmesidir (Dağlı, 2007). Küresel kuruluşlar, küresel eğitim paradigmasını kendi organizasyon hedef ve amaçlarına göre uyarlayarak bölgeselden küresele çevirmişlerdir. Küresel kuruluşlar/örgütler, uluslararası bilgi alışverişinin ivme kazanması, kültürel değerlerin birbiriyle etkileştirerek kültürleşme sürecini hızlandırması küresel değerlerin oluşmasına zemin hazırlamıştır (Yurdabakan, 2002). Küresel kuruluşlar, eğitim, kültür, sosyal ve ekonomik alanda yapmış oldukları çalışmalar, insanların sorunlarını çözmeye yönelik eylemleri kapsamalıdır (Heyneman ve Lee, 2016). Aksi takdirde kültürel ve eğitim alanında gerçekleştirilmesi hedeflenen amaçların başarılı olması çok zor olabilir. Bu yüzden küresel kuruluşlar, son zamanlarda bölgesel çalışmalar dışında, uluslararası işbirliklerini artırmak ve sorunlara daha etkili çözümler bulmak amacıyla başka küresel kuruluşlarla ilişkiler kurmakta ve antlaşmalar gerçekleştirmektedirler. Böylece eğitim ve kültürel alandaki etkileşim bölgesel alandan çıkarak küresel bir alana dönüşmeye başladı. Bu yüzden küresel kuruluşların eğitim ve kültürel alandaki faaliyetlerine etki eden en önemli küresel konu, sürdürülebilir kalkınma olduğu söylenebilir.

Küresel kuruluşlar ve örgütler içerisinde, dünya çapında en etkili eğitim ve kültürel faaliyetleri yürüten kurumlar arasında BM'ye bağlı UNESCO ve UNICEF öne çıkmaktadır. Bunların yanı sıra Avrupa Birliği Komisyonu ve Dünya Bankası (WB) da önemli rol oynamaktadır. Eğitim ve kültür alanındaki gelişmeleri değerlendirmek ve raporlamak açısından ise OECD, kapsamlı göstergeler sunmasıyla öne çıkmaktadır. Küresel kuruluşlar veya örgütler olarak bilinen bu uluslararası kuruluşların, belli bir katılımcısı, amaç ve hedefi, çalışma alanı, karar alma mekanizması ve ekonomik kaynağı bulunmaktadır. Bu çalışmaya konu olan küresel kuruluşlar/örgütler içerisinde: BM (UNESCO, UNICEF), AB, TDT, İİT, ASEAN, WB, OECD, Greenpeace, Avrupa Konseyi (CE), Afrika Birliği (AU) isimli kuruluşlar/örgütlerin eğitim ve kültürel faaliyetlerine yönelik çalışmaları, genel itibarıyla birbirine yakın amaç ve hedefler içerdiği söylenebilir. Özellikle hemen hemen çoğunun eğitim ve kültürel faaliyetlerine etki eden faktörler içerisinde sürdürülebilir konuları, dijital teknolojiler, cinsiyet eşitliği, herkes için eğitim hakkı, demokratik hak ve özgürlükler, değerler eğitimi, beceriler, kültürel miras, kültürel çeşitlilik, kültürel işbirliği, kültürel etkinlikler gibi konuların birbirine benzer bileşenlere sahip olduğu görülmektedir. Aslında bu kuruluşların amiral gemisi olan BM ve ona bağlı kuruluşların çalışmaları, diğer küresel kuruluşların eğitim ve kültürel faaliyetlerine yön verdiği söylenebilir (BM, 2023). UNESCO, BM'ye bağlı olarak yürüttüğü eğitim ve kültürel programlar sayesinde dünya çapında önemli başarılar elde etmiş ve pek çok kuruluş için bir örnek olmuştur. Bu programlar, kültürel mirasın korunması, eğitime erişimin sağlanması ve kültürel çeşitliliğin desteklenmesi gibi alanlarda etkili çalışmaları içermektedir (Joyner ve Scott, 1986). Bir başka BM kuruluşu olan UNICEF, çocukların eğitimi, beslenmesi ve gelişimi ile ilgilenen ana kurum iken UNESCO ise eğitim ve kültür ile ilgili küresel politikaları koordine eden lider bir kurumdur (de Siquare, 2002).

Küresel kuruluşların politikalarına yapılan eleştirel yaklaşımlardan biri de UNESCO'nun eğitimde yerelleşmeye yaklaşımı hak temelli olduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede UNESCO, eğitim ile ilişkili reformların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi konusunda toplumun farklı kesimlerinin karar alma sürecine dâhil olmasını içeren sözde bir demokratik bir katılım sürecini teşvik etmektedir. Daha ötesi, UNESCO üye devletlerin yerel eğitimcileri, bürokratları ve topluluklarının kapasitesini güçlendirmeyi mümkün kılan bir girişimi uygulamaya koymuştur (Yolcu, 2020). Her ne kadar küresel kuruluşların politikalarının oluşmasında üye devletlerin ve küresel güçlü devletlerin çıkarları etki etse de dünya çapında eğitim ve kültürel gelişmelerle ilgili karar mercilerine yol göstermektedirler. Özellikle eğitim ve kültürel faaliyetlerine yönelik çalışmaları gerçekleştiren küresel kuruluşlar/örgütler çeşitli

ekonomik şirketler ve sivil toplum kuruluşlarıyla etkin bir şekilde iş birliğini devan ettirdiği bilinmektedir (Spring, 2015; UNESCO, 2020, UNICEF, 2020).

AB'nin eğitim faaliyetleri, Avrupa'daki eğitim sistemlerinin güçlendirilmesi, öğrencilerin ve öğretmenlerin uluslararası deneyim kazanmaları ve eğitimde kalitenin artırılmasını hedeflediği görülmektedir. AB Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu, bu alandaki politika oluşturucu ve uygulayıcı rolü ile ön planda olduğu söylenebilir (Yetişir, 2022). AB'nin araştırma ve inovasyon için temel finansman programı olan Horizon Europe'un (2021-2027) bir parçası olan Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) programı, doktora eğitimi ve araştırmacıların doktora sonrası eğitimi için AB'nin en önemli finansman programlarından biri olduğu saptanmıştır (EU, 2023). Bir başka küresel kuruluş/örgüt olan Greenpeace, çevre koruma ve sürdürülebilirlik konularında bilinçlendirmeyi ve eğitimi teşvik etmeye odaklanan bir çevre örgütüdür. Özellikle eğitim ve kültürel konulardaki faaliyetlerini çevre temelli program ve uygulamalarla yürütmektedir (Greenpeace, 2023). OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) isimli küresel kuruluş/örgüt, eğitim konusunda bazı araştırmalar yapmak, analiz etmek, politika geliştirmek ve bilgi paylaşma faaliyeti yürüten uluslararası bir kuruluştur. OECD'nin eğitim faaliyetleri, üye ve ortak ülkelerin eğitim sistemlerini incelemeyi, karşılaştırmayı ve iyileştirmeyi amaçlamaktadır (OECD, 2023). İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) İslam dünyasında eğitimin gelişmesi için strateji ve politikalar merkezi ve aynı zamanda kuruluşun amaç ve hedeflerini destekleyen program ve girişimlerin tasarlanması ve uygulanmasından sorumludur. Özellikle temel faaliyet alanları içerisinde, kültürel miras alanlarının korunmasından kültürel endüstrilerin ve yaratıcı ekonomilerin desteklenmesine kadar çok çeşitli kültürel konuları kapsamaktadır (OIC, 2023). Bir başka küresel kuruluş/örgüt olan Afrika Birliği'nin eğitim faaliyetleri, kıta genelinde eğitim kalitesini artırmayı, eğitim erişimini genişletmeyi ve üye ülkeler arasında işbirliğini teşvik etmeyi amaçlar. Bu faaliyetler, özellikle düşük gelirli ülkelerde eğitime erişimi ve kaliteyi artırmayı hedeflemektedir (AU, 2023). Bir başka kuruluş olan Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) kuruluşu/örgütü, kültürel faaliyetleri ile ilgili sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, Türk dili konuşan ülkeler arasında kültürel işbirliği ve kültürel mirasın korunması ve desteklenmesi amacını taşımaktadır. Bu tür faaliyetler, üye ülkeler arasındaki ilişkileri güçlendirebileceği ve Türk kültürünün korunmasını ve yayılmasını amaçladığı görülmektedir (TDT, 2023).

Küresel kuruluşlar/örgütlerin eğitim ve kültürel faaliyetlerle ilgili sonuçları genel olarak yorumlandığında eğitim politikaları, değişen toplumsal ihtiyaçlara ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamak için esnek ve sürekli bir şekilde güncellenmektedir. Bu organizasyonlar, dünya çapında sorunları ele almak ve ülkeler arası işbirliğini teşvik etmek amacıyla kurulmuşlardır. Bu kuruluşlar, üye ülkelerin çeşitli konularda işbirliği yapmalarına olanak tanır ve uluslararası sorunların çözülmesine yardımcı olur. Küresel kuruluşlar, uluslararası ilişkilerin ve iş birliğinin temel birer aktörüdür ve dünya çapındaki sorunların ele alınmasında önemli rol oynarlar. Nitekim uluslararası ilişkilere yönelik yapılan teorilerin birçoğunda devlet önemli bir aktör olmakla birlikte devletlerin bir araya gelerek oluşturduğu küresel kuruluşlarında devletlerarası ilişkilerin ve uluslararası sistemin analiz edilmesi, anlaşılması, geliştirilmesi açısından aktif rol oynayabileceği söylenebilir. Bu teoriler, uluslararası politika, güvenlik, eğitim, kültür, ekonomi, çevre, insan hakları gibi birçok konuyu ele alırken, devletler arası etkileşimlerin ve uluslararası sistemin dinamiklerini de açıklamaya çalışır. Özellikle küresel kuruluşlar/örgütlerin eğitim ve kültürel faaliyetleri, uluslararası ilişkiler kapsamında değerlendirildiğinde, ulus-devletlerin birbirleriyle yaşadıkları yerel, bölgesel ve küresel sorunların ve bu sorunlara karşı üretilecek çözümlerin ele alındığı bir disiplin olmanın yanı sıra kendi teorisini de kuran bir disiplin olmanın avantajlarını ve dezavantajlarını yaşamaktadır. Çeşitli pakt, uzlaşma, ittifaklar kadar çatışma, ayrışma ve kamplaşmalar hususunda da bir akademik disiplin olarak ulusal çıkarlarla akademik objektiflik arasında kimi zaman bir mücadele evresi yaşadığı belirtilmektedir. Bu durumda uluslararası kurumlar, devletlerin politikalarına etki ettiği gibi devlet-dışı aktörler, sivil

toplum kuruluşları, dernekler ve demokratik siyaset mercileri, bu küresel etkileri çok bariz bir şekilde hissedebilmektedir (Arı, 2021; Gözen, 2021).

Bu açıklamalardan hareketle şu öneriler yapılabilir: küresel örgütlerin eğitim ve kültürel politikaları, ulusların ihtiyaç ve beklentilerine göre şekillenmelidir. Değişen toplumsal ihtiyaçlara ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen politikaların önemi üzerinde durulmalıdır. Araştırmacılar, küresel kuruluş/örgütlerin dünya çapındaki sorunları ele almak ve ülkeler arası iş birliğini teşvik etmek amacıyla kurulduğu gerçeğini göz önünde bulundurarak bu örgütlerin rolünün önemi üzerinde durulmalıdır. Ayrıca uluslararası iş birliğinin önemi üzerinde durularak, küresel örgütlerin bu alandaki etkinlikleri ve başarıları incelenmeli ve daha etkin iş birliği için öneriler sunulmalıdır. Küresel kuruluş/örgütlerin, eğitim ve kültürel alanlardaki iş birliği süreçlerinin ulusal politikalara ne gibi bir etki yarattığı araştırılabilir. Özellikle son dönemlerde küreselleşmenin etkisiyle bu örgütlerin dünya çapındaki sorunların ele alınmasında ve uluslararası barışın sağlanmasında, eğitim ve kültürel faaliyetlere etki etmesinde oynadıkları önemli rolü incelemeli ve daha etkili bir şekilde nasıl kullanılabilecekleri konusunda bazı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ABDULLAEV, A., & ODILOVA, M. (2024). The Role of WTO in Improving the Quality of Education. *Yosh Tadqiqotchi Jurnali*, 3(1), 140-148.
- African Union [AU], (2023, 19 Kasım). Education. <https://au.int/en/directorates/education>. (Erişim Tarihi : 19.11.2023).
- ARI, C. (2021). *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, (10. Baskı). Bursa: Alfa Aktüel.
- BHAGAT, R. S., TRIANDIS, H. C., & MCDEVITT, A. S. (2012). *Managing Global Organizations: A Cultural Perspective*. MA : Edward Elgar publishing.
- BİLGİÇ, E. (2021). *Küresel Eğitim Reformunun Bir Parçası Olarak Türkiye’de Eğitimde Yerleşme*. (Basılmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara
<https://teav.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/76377/678337.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- BIRCHLER, K., & MICHAELOWA, K. (2013). Making Aid Work for Education in Developing Countries: An Analysis of Aid Effectiveness for Primary Education Coverage and Quality. *International Journal of Educational Development*, 48, 37-52.
- CALMA, A., SUDER, G., & KENWORTHY, T. P. (2024). Focus on Education: Taking Stock of Key Themes, Topics, Trends and Communities in International Business and International Management Education Research. *The International Journal of Management Education*, 22(1), 100902.
- DAĞLI, A. (2007). Küreselleşme Karşısında Türk Eğitim Sistemi. *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* 9, 1-13.

- DALE, R. (2000). Globalization and Education: Demonstrating A Common World Educational Culture or Locating a Globally Structured Educational Agenda?. *Educational Theory*, 50(4), 427.
- DE SIQUEIRA, A. C. (2002). Education: Are They Contributing to Reduce the Knowledge Gapin The World? In. *Paper presented at the Annual CIES (Comparative an International Education Society) Conference*. (March 6-9, 2002). Orlando : FL.
- DEMİRBAŞ, İ. F. (2010). *Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türkiye*. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- DOĞAN, E. (2002). *Eğitimde Küreselleşme, Eğitim Araştırmaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ERGÜN, M. (2019). *Modern Eğitim Sistemlerinin Doğuşu ve Gelişimi*. Cilt II. Ankara: Pegem Akademi.
- ERTÜRK KESKİN, N. (2008). Dünya Bankası ve Eğitimde Yerelleşme: Kamu Okullarında İşletmecilik. İçinde. *Küreselleşme ve Demokratikleşme*. Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı, (s. 617-624). Antalya: Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F.
- FINK, A. (2019). *Conducting Research Literature Reviews : From the Internet to Paper*. USA : Sage publications.
- FISKE, E. B. (2000). *World Education Forum Final Report*. Paris: UNESCO
- GLEWWE, P. & KREMER, M. (2006). Schools, Teachers, and Education Outcomes. In, *Developing Countries*, (pp. 945–1017). Handbook Econ. Educ. 2.
- GÖZEN, R. (Ed.) (2021). *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, İstanbul: İletişim.
- GREENPEACE (2023, 15 Kasım). Dergiler ve Konular. <https://www.greenpeace.org/turkey/greenpeace-dergi-arsivi/>. (Erişim Tarihi: 15.11.2023).
- GÜLLÜ, G. (2022). *Küresel Sağlık Krizi (COVID-19) OECD Ülkelerinin Uyguladığı Sosyal Politikalar Sağlık, İstihdam, Eğitim*. İstanbul: Kriter Basım Yayın Dağıtım.
- HÄFLIGER, U. & HUG, S. (2012). International Organizations, Their Employees, Volunteers and Their Values. In, *Paper Presented at the IPSA XXII World Congress of Political Science*, Madrid, July 8–12.
- HALLS, W. D. (1976). *Education, Culture and Politics in Modern France*. UK: Pergamon Press.
- HEYNEMAN, S. P. & LEE, B. (2016). International Organizations and The Future of Education Assistance. *International Journal of Educational Development*. 48, 9-22. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijedudev.2015.11.009>.
- HEYNEMAN, S. P. (2003). Education, Social Cohesion, and the Future Role of International Organizations. *Peabody Journal of Education*, 78(3), 25-38.
- HOGONNIER, B. (2007). Globalization and Education : Can the World Meet. In Suárez-Orozco, M. (Ed.) in, *Learning in the Global Era; International Perspectives on Globalization and Education*, (pp. 158-174). California: University of California Press.
- ISESCO (2017). *Strategy for the Development of Education in The Islamic World*. Morocco: ISESCO Publications.
- JOYNER, C. C. & SCOTT, A. L. (1986). The United States and UNESCO: Rethinking the Decision to Withdraw. *International Journal*, 41(1), 37–71.

- MANSILLA, V. B. & GARDNER H. (2007). From Teaching Globalization to Nurturing Global Consciousness in Suárez-Orozco, M. (Ed.) in, *Learning in the Global Era; International Perspectives on Globalization and Education*, (pp. 47-66). California : University of California Press.
- MCNEELY, C. L. (1995). Prescribing National Education Policies: The Role of International Organizations. *Comparative Education Review*, 39(4), 483-507.
- MERRYFIELD, M. M. (1995). Institutionalizing cross-cultural experiences and international expertise in teacher education: The development and potential of a global education PDS network. *Journal of Teacher Education*, 46(1), 19-27.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2023). Öğretim programları. <https://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>
- NIEMANN, D. (2022). International Organizations in Education: New takes on old paradigms. Martens, K., Windzio, M. (eds) in, *Global Pathways to Education. Global Dynamics of Social Policy*. London : Palgrave Macmillan.
- OECD (2018). Preparing Our Youth for an Inclusive and Sustainable World The OECD PISA Global Competence Framework, Paris : OECD.
- OECD. (2023, 13 Kasım). Education. <https://www.oecd-ilibrary.org/education>. (Erişim Tarihi: 13.11.2023).
- ÖLÇER ÖZÜNEL, E. (2013). Yeni Miraslar ve Uluslararası Sözleşmelerde Sürdürülebilir Kalkınma Stratejileri. *Millî Folklor*, 25 (100). <http://www.millifolklor.com>.
- PATUROCHMAN, I. R., RAMLI, S., RIDWAN, I., NASUTION, F., & ARIFUDIN, O. (2024). Pluralism and Multiculturalism Education. *International Journal of Society Reviews*, 2(3), 564-573.
- RESNIK, J. (2006). International Organizations, the “Education–Economic Growth” Black Box, and The Development of World Education Culture. *Comparative Education Review*, 50(2), 173-195.
- SINGH, J. P. (2010). *United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization (UNESCO): Creating norms for a complex world*. Oxfordshire : Routledge.
- SPRING, J. (2015). *Economization of Education*. New York: Roudledge.
- SÜSSMUTH. R. (2007). On the Need for Teaching Intercultural Skills: Challenges for Education in a Globalization World. Suárez-Orozco, M. (Ed.) in, *Learning in the Global Era; International Perspectives on Globalization and Education*, (pp. 195-203). California : University of California Press.
- TERZİ, Ç. (2005). *Uyum Sürecinde Türkiye Eğitim Politikalarının Avrupa Birliği Eğitim Politikaları Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. (Basılmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.
- The Association of Southeast Asian Nations [ASEAN], (2023, 12 Kasım). Cultur and Art. <https://asean.org/our-communities/asean-socio-cultural-community/culture-and-information/> (Erişim Tarihi: 12.11.2023).
- The Council of Europe [CE], (2023a, 14 Kasım). Culture, Heritage, Nature. <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/strategy-21>. (Erişim Tarihi: 14.11.2023).

- The Council of Europe [CE], (2023b, 14 Kasım). Global-Education-Guidelines. <https://rm.coe.int/global-education-guidelines-tr/1680968104>. (Erişim Tarihi: 14.11.2023).
- The Council of Europe [CE], (2023c, 14 Kasım). Education. <https://edoc.coe.int/en/224-education>. (Erişim Tarihi : 14.11.2023).
- The Council of Europe [CE], (2024, 30 Ocak). Our History. <https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers> (Erişim Tarihi: 30.01.2024).
- The European Union [EU] (2023, 14 Kasım). Learning in Europe. https://european-union.europa.eu/live-work-study/studying-and-training-eu_en (Erişim Tarihi: 14.11.2023).
- The European Union, European Commission (2023a, 18 Kasım). Culture and Creativity. <https://culture.ec.europa.eu/policies/international-cultural-relations> (Erişim Tarihi: 18.11.2023). (Erişim Tarihi: 18.11.2023).
- The European Union, European Commission (2023b, 18 Kasım). EU Policy for Cultural Heritage. <https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/eu-policy-for-cultural-heritage>. (Erişim Tarihi: 18.11.2023).
- The Organisation of Islamic Cooperation [OIC] (2023, 21 Kasım). Science and Technology (including environment, health and higher education). <https://www.oic-oci.org/home/?lan=en> (Erişim Tarihi: 21.11.2023).
- The United Nations. [UN] (2023, 20 Kasım). Global Issues. <https://www.un.org/en/> (Erişim Tarihi: 20.11.2023).
- The World Bank [WB], (2023, 10 Kasım). Education. <https://www.worldbank.org/en/topic/education/overview#1> (Erişim Tarihi: 10.11.2023).
- The United Nations Children's Fund (UNICEF). (2020). UNICEF Annual Report 2020, <https://www.unicef.org/what-we-do#education> (Erişim Tarihi: 01.02.2024).
- Türk Devletleri Teşkilatı, [TDT], (2023, 20 Kasım). Eğitim İş Birliği. <https://www.turkicstates.org/tr/isbirligi-alanlari#6-egitim-isbirligi> (Erişim Tarihi: 20.11.2023).
- Türk Devletleri Teşkilatı, [TDT], (2023, 20 Kasım). Türk Keneşi-Ortak Eğitim Televizyonu Toplantısı İstanbul'da Gerçekleştirildi. https://www.turkicstates.org/tr/haberler/turk-kenesi-ortak-egitim-televizyonu-toplantisi-istanbulda-gerceklestirildi_9 (Erişim Tarihi: 20.11.2023).
- Türk Kültür ve Miras Vakfı. (2023, 20 Kasım). https://www.turkicstates.org/tr/iliskili-kurumlar/turk-kultur-ve-miras-vakfi_5 (Erişim Tarihi: 20.11.2023).
- UNICEF Türkiye Milli Komitesi. (2023, 20 Kasım). İş birliği Olanakları. <https://www.unicefturk.org/yazi/isbirligi-olanaklari> (Erişim Tarihi: 20.11.2023).
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2020). Global education monitoring report 2020: Inclusion and education: All means all. 92310038. (Erişim Tarihi: 01.01.2024).
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, [UNESCO], (2023, 20 Kasım), Global Education Monitoring Report, Paris : UNESCO. (Erişim Tarihi: 20.11.2023).

- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, [UNESCO], (2024, 30 Ocak). Financial Accountability. <https://en.unesco.org/about-us/financial-accountability> (Erişim Tarihi: 30.01.2024).
- YETİŞİR, İ. (2022). *Avrupa Birliği Eğitim Politikasının Gelişim Süreci*. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- YOLCU, H. (2020). Uluslararası Örgütler ve Eğitim: Unesco ve Unicef Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (57), 273-30.
- YURDABAKAN, İ. (2002). *Küreselleşme Konusundaki Yaklaşımlar ve Eğitim. Eğitim Araştırmaları*. Ankara : Anı Yayıncılık.
- ZAPP, M. (2019). Empowerment for individual agency: an analysis of international organizations' curriculum recommendations. *Globalisation, Societies and Education*, 17(2), 231–260. <https://doi.org/10.1080/14767724.2019.1577717>